

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.005.01.2021

Pan
Jacek Kudzior
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Bytomiu
Ul. Łagiewnicka 15
41-902 Bytom

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/043 – Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych przez powiatowe urzędy pracy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu, ul. Łagiewnicka 15 41-902 Bytom ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Kudzior, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Bytomiu ² od dnia 15 marca 2019 r. (akta kontroli: str.3)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań przez powiatowe urzędy pracy w zakresie polityki rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonowania osób niepełnosprawnych na tym rynku. 2. Prawidłowość i skuteczność aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz trwałość ich zatrudnienia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020. Dla realizacji celu kontroli zostały wykorzystane także dane statystyczne oraz dokumenty sporządzone przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	Przemysław Witek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/54/2021 z 8 marca 2021 r. (akta kontroli: str.1-2)

¹ Zwany dalej: „Urzędem” lub „PUP”.

² Zwany dalej: „Dyrektorem”

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm.; zwana dalej: „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK w okresie objętym kontrolą Urząd prawidłowo realizował zadania na rzecz osób niepełnosprawnych i skutecznie aktywizował zawodowo bezrobotnych dotkniętych niepełnosprawnością. Pomimo wzrostu ogólnej stopy bezrobocia w powiecie, liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych utrzymywała się na tym samym poziomie, nawet w okresie pandemii Covid-19. Stwierdzono jedną nieprawidłowość polegającą na nieopracowaniu programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, który powinien stanowić część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, co było niezgodne z art. 9 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁵ oraz Statutem PUP.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W latach 2018-2020 zarejestrowano łącznie 12 777 bezrobotnych⁶, w tym 823 bezrobotne osoby niepełnosprawne⁷. Indywidualne Plany Działania⁸ dla osób bezrobotnych zostały prawidłowo opracowane, a działania w nich zaplanowane zrealizowane. Osoby niepełnosprawne dłużej oczekiwały jednak na zatrudnienie (średnio ok. miesiąca) i więcej wśród nich było osób długotrwale bezrobotnych⁹. O ile bowiem udział osób trwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem w kolejnych latach badanego okresu kształtował się na poziomie odpowiednio: 55,4%, 50,5% i 50,5%, to w przypadku osób niepełnosprawnych udział ten wynosił 69,3%, 63,4% i 65,0% w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych. Stan ten wynikać mógł z trudności z pozyskiwaniem ofert pracy dla tej grupy osób. W okresie objętym kontrolą pozyskano 147 ofert pracy subsydiowanej i niesubsydiowanej (380 miejsc pracy) dla osób niepełnosprawnych, co stanowiło tylko 3,8% ofert pracy ogółem (3,2% miejsc).

Urząd zapewnił wystarczające środki na realizację zadań z zakresu aktywizacji osób niepełnosprawnych, a podstawowymi jej formami zostali objęci wszyscy niepełnosprawni bezrobotni lub poszukujący pracy, wyrażający zainteresowanie lub wolę uczestnictwa. Udział procentowy aktywizowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych był jednak niższy, niż odsetek osób aktywizowanych ogółem. W latach 2018, 2019 i 2020 w podstawowych formach aktywizacji uczestniczyło odpowiednio: 1974, 1214 i 686 osób, co stanowiło: 44,8%, 32,1% i 14,9% liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objęto w tym czasie 80, 26 i 17 niepełnosprawnych osób bezrobotnych, co stanowiło odpowiednio: 27,3%, 9,4% i 6,7% niepełnosprawnych osób bezrobotnych ogółem.

W okresie objętym kontrolą średnie wskaźniki efektywności zatrudnieniowej dla osób niepełnosprawnych były nieznacznie wyższe, niż dla pozostałych osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Średni wskaźnik efektywności kosztowej podstawowych form aktywizacji dla osób niepełnosprawnych za 2018 r. i za 2019 r. był bardziej korzystny, niż dla innych osób bezrobotnych i poszukujących pracy, natomiast w 2020 r. wskaźnik ten był mniej korzystny dla osób niepełnosprawnych niż dla pozostałych osób.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2021 r., poz. 1100, ze zm., zwana dalej: *ustawą o promocji zatrudnienia*.

⁶ Według stanu na koniec roku 2018, 2019 i 2020 w Urzędzie zarejestrowanych było odpowiednio 4406, 3780 i 4591 osób bezrobotnych.

⁷ Według stanu na koniec roku 2018, 2019 i 2020 w Urzędzie zarejestrowanych było odpowiednio 293, 276, 254 niepełnosprawnych osób bezrobotnych.

⁸ Dalej: IPD.

⁹ W latach 2018, 2019 i 2020 liczba osób niepełnosprawnych długotrwale bezrobotnych wnosila odpowiednio: 203, 175 i 165 osób.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

I. Realizacja zadań przez powiatowe urzędy pracy w zakresie polityki rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonowania osób niepełnosprawnych

Opis stanu faktycznego

1. Realizacja zadań samorządu powiatowego w zakresie polityki rynku pracy

a) PUP nie opracował dla Miasta Bytomia programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, który powinien stanowić część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia. Niemniej w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bytomia na lata 2015-2020*¹¹, problematyka dotycząca bezrobocia i rynku pracy została rzetelnie zaprezentowana, zawierając elementy określające wskaźniki i mierniki do badania stopnia osiągnięcia celów w ramach podejmowanych działań. Przyjęta metodologia została zastosowana m.in. w odniesieniu do dwóch największych zrealizowanych w okresie objętym kontrolą projektów na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych, tj. projektu *Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Bytomiu (IV)* oraz projektu *Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu (IV)*.

Urząd w styczniu każdego roku opracował wewnętrzny dokument pod nazwą *Program zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w Bytomiu*, który był podstawą działania PUP w danym roku. Dokument ten rokrocznie podlegał zatwierdzeniu przez Powiatową Radę Rynku Pracy w Bytomiu. *Program* zawierał m.in. informacje o limitach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych¹², przeznaczonych w poszczególnych latach na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych w powiecie bytomskim. Wydatkowanie w okresie objętym kontrolą przedstawiono w ujęciu tabelarycznym:

Tabela 1. Limity wydatkowania środków PFRON na lata 2018-2020 według *Programu* i ich wykonanie

Forma aktywizacji	Limit (Środki planowane)	Wydatkowanie
2018		
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu <u>Liczba osób objętych wsparciem - 3</u>	27 400,00	27 333,00
Zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu <u>Liczba osób objętych wsparciem - 1</u>	4 100,00	4 091,00
Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy	0,00	0,00
Jednorazowe dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej <u>Liczba osób objętych wsparciem - 1</u>	54 900,00	54 900,00
Szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych <u>Liczba osób objętych wsparciem - 1</u>	3000,00	2 974,00
Ogółem	89 400,00	89 298,00

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Zwana dalej: *Strategią*

¹² Zwany dalej: „PFRON”

Forma aktywizacji	Limit (Środki planowane)	Wydatkowanie
2019		
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu	36 000,00	34 886,00
Zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu <u>Liczba osób objętych wsparciem - 1</u>	5 000,00	3 886,00
Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy	0,00	0,00
Jednorazowe dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej	55 000,00	53 731,00
Szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych	0,00	0,00
Ogółem	96 000,00	92 503,00
2020		
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu	44 252,00	43 525,00
Zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu <u>Liczba osób objętych wsparciem - 1</u>	2 602,00	2 602,00
Jednorazowe dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej	30 146,00	29 938,00
Szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych	7 000,00	4 677,00
Ogółem	84 000,00	80 742,00

(akta kontroli: str. 21-181; 860)

PUP gromadził, aktualizował i przetwarzał dane o lokalnym rynku pracy, wykorzystując je na potrzeby bieżącej działalności, do długofalowego planowania oraz w procesach sprawozdawczości, a także sporządzał i przedkładał - za każdy rok kalendarzowy - Prezydentowi Miasta Bytomia¹³ oraz Powiatowej Radzie Rynku Pracy¹⁴ w Bytomiu sprawozdanie, w którym odnosił się do zakresu i sposobu realizacji zadań ujętych w *Programie*.

W ramach realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bytomia na lata 2015-2020*¹⁵, PUP został wyznaczony przez Prezydenta Miasta¹⁶ koordynatorem dla następujących, ujętych w *Obszarze I Bezrobocie i rynek pracy*, celów operacyjnych:

- I.1. Funkcjonująca, międzyinstytucjonalna współpraca publicznych i niepublicznych podmiotów rynku pracy w ramach lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników,
- I.2. Rozwój inicjatyw ekonomiczno-gospodarczych na rzecz tworzenia miejsc i ofert pracy,
- I.3. Dostępna, zróżnicowana oferta zdobywania kwalifikacji doświadczenia zawodowego dla osób o dużych deficytach pracowniczych.

Do dnia 15 kwietnia każdego roku następującego po okresie sprawozdawczym, PUP przekazywał Prezydentowi i PRRP *Kartę monitoringu* za dany rok, zawierającą obliczone wskaźniki dla ww. celów operacyjnych wraz z dokonaną ewaluacją mającą na celu ocenę skuteczności podejmowanych oddziaływań.

¹³ Zwanemu dalej: „Prezydentem”.

¹⁴ Zwanej dalej: „PRRP”.

¹⁵ Przyjętej uchwałą nr XVIII/239/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 listopada 2015 r.

¹⁶ Zarządzenie nr 46 Prezydenta Bytomia z dnia 3 lutego 2016r.

b) W okresie objętym kontrolą PUP realizował szereg aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, w których uczestniczyło łącznie 6657 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Szczegółowe informacje dot. tego obszaru zamieszczono w tabeli poniżej:

Tabela 2. Plany i Koszty aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w latach 2018-2020 według źródeł finansowania¹⁷.

	Plan pierwotny	Plan po zm. na 31 grudnia	Wydatki	Stopień realizacji planu [%]
PFRON	2018			
	170,0 tys. zł	89,4 tys. zł	89,3 tys. zł	99,9%
	2019			
	164,0 tys. zł	96,0 tys. zł	92,5 tys. zł	96,4%
	2020			
	170,0 tys. zł	84,0 tys. zł	80,7 tys. zł	96,1%
Fundusz Pracy (FP, POWER, RPO) - aktywne	2018			
	17 398,7tys. zł	17 708,3 tys. zł	17 061,9 tys. zł	96,35%
	2019			
	11 813,8 tys. zł	12 588,6 tys. zł	11 857,4 tys. zł	94,19%
	2020			
	12 587,4 tys. zł	7 433,9 tys. zł	6 718,4 tys. zł	90,38%
Rewitalizacja społeczna bezrobotnych mieszkańców Bytomia Etap I	2018			
	0	1 072,8 tys. zł	927,8 tys. zł	86,5%
	2019			
	1 430,4 tys. zł	1 575,4 tys. zł	919,5 tys. zł	58,4%
	2020			
	357,6 tys. zł	1 013,5 tys. zł	719,9 tys. zł	71,0%
Rewitalizacja społeczna bezrobotnych mieszkańców poprzez specjalistyczne szkolenia w wybranych zawodach rzemieślniczych	2018			
	0	162,6 tys. zł	87,4 tys. zł	53,8%
	2019			
	175,8 tys. zł	336,9 tys. zł	144,3 tys. zł	42,8%
	2020			
	50,1 tys. zł	101,1 tys. zł	101,1 tys. zł	100%
Rewitalizacja społeczna bezrobotnych mieszkańców Bytomia Etap II	2018			
	0	0	0	0
	2019			
	0	0	0	0
	2020			
	0	414,7 tys. zł	224,5 tys. zł	54,1%

Koszty poniesione na realizację podstawowych form aktywizacji w badanym okresie wyniosły łącznie 32 777,30 tys. zł, w tego w 2018 r. – 14 886,80 tys., w 2019 r. – 11 429,2 tys. zł i w 2020 r. - 6 461,3 tys. zł.

¹⁷ Opracowanie własne NIK na podstawie MRPiPS-02, sprawozdań budżetowych, uchwał Rady Miejskiej, Zarządzeń Prezydenta, wyliczenia własne PUP.

Dane dotyczące wsparcia udzielonego przez Urząd w latach 2018-2020 ze środków PFRON przedstawiały się następująco:

Tabela 3. Planowane i zrealizowane koszty aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu sfinansowanych przez PUP w latach 2018-2020 ze środków PFRON.

Forma aktywizacji	Liczba złożonych wniosków	Wartość złożonych wniosków [w zł]	Liczba wniosków zaakcept.	Koszt wsparcia [w zł]
2018				
Instrumenty lub usługi rynku pracy - staże	3	31 616,00	3	27 333,00
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	1	54 900,00	1	54 900,00
Refundacja kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy	1	4 091,00	1	4 091,00
Szkolenia	1	3 300,00	1	2 974,00
2019				
Instrumenty lub usługi rynku pracy - staże	5	34 886,00	5	34 886,00
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	1	53 731,00	1	53 731,00
Refundacja kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy	1	3 886,00	1	3 886,00
2020				
Instrumenty lub usługi rynku pracy - staże	6	43 525,00	6	43 525,00
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	1	29 938,00	1	29 938,00
Refundacja kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy	1	2 602,00	1	2 602,00
Szkolenia	2	4 677,00	2	4 677,00

Z zaprezentowanych danych wynika, że najwyższe kwoty w latach 2018 i 2019 zostały wydatkowane na wsparcie w postaci jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. W roku 2018 na ten cel wydatkowano 61,4% sumy otrzymanych środków, w roku 2019 - 56,0%. W roku 2020 największą kwotę wydatkowano na staże (51,8% sumy otrzymanych środków).

(akta kontroli: str. 187-225; 862)

Wydatkowanie przez Urząd w badanym okresie środków Funduszu Pracy¹⁸ przedstawiało się następująco:

Tabela 4. Koszty zrealizowanych przez PUP w latach 2018-2020 aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu ze środków Funduszu Pracy. [w tys. zł]

Forma aktywizacji	Wartość wydatków	Liczba osób	Wartość wydatków	Liczba osób	Wartość wydatków	Liczba osób
	2018		2019		2020	
Programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem	17 353,30	3586	12 445,70	2155	50 895,30	1401
Szkolenia	1 097,00	603	536,50	386	226,90	242
Prace społecznie użyteczne	184,00	135	167,70	153	129,40	127
Roboty publiczne	3 073,70	361	1 468,90	208	875,20	97
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	1 299,60	55	1 201,00	46	753,80	31

¹⁸ Zwany dalej: „FP”.

Forma aktywizacji	Wartość wydatków	Liczba osób	Wartość wydatków	Liczba osób	Wartość wydatków	Liczba osób
	2018		2019		2020	
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej	3 997,30	175	4 557,10	173	3 076,80	131
Prace interwencyjne	391,60	111	278,50	79	219,70	78
Zatrudnienie wspierane	2,30	2	24,90	5	20,00	5
Stypendia za okres kontynuowania nauki	6,50	1	0	0	0	0
Studia podyplomowe	62,90	30	32,30	15	43,70	15
Refundacja wynagrodzeń osób do 30 roku życia	1 512,30	112	-	-	-	-
Staże	5 041,00	954	3 343,40	503	1 283,00	228
Bon zatrudnieniowy	7,80	1	0	0	0,00	0
Bon na zasiedlenie	96,00	11	144,00	16	63,00	7
Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia	184,50	30	41,20	11	0	0
Badania osób bezrobotnych	33,30	360	20,00	176	4,50	65
Koszty specyficznych elementów programów specjalnych	7,50	-	0	-	0	-
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	291,40	521	588,30	327	589,10	331
Koszty przejazdu, zakwaterowania	32,00	80	15,70	28	10,60	28
Opieka nad dzieckiem, osobą zależną	32,60	44	26,20	29	11,80	16
Inne	0	0	0	0	43 587,80	-

W roku 2018 formami wsparcia angażującymi najwięcej środków były: staże (29,1% sumy wydatków), jednorazowe środki na podjęcia działalności gosp. (23,1%) oraz roboty publiczne (17,7%).

W roku 2019 formami wsparcia angażującymi najwięcej środków były: jednorazowe środki na podjęcia działalności gospodarczej (36,6% sumy wydatków), staże (26,9%) oraz roboty publiczne (11,8%).

W roku 2020 formami wsparcia angażującymi najwięcej środków były: wsparcie udzielone w ramach tarczy antykryzysowej (85,6% sumy wydatków), jednorazowe środki na podjęcia działalności gosp. (6,1%) oraz staże (2,5%).

(akta kontroli: str. 226-234; 863)

Informacje na temat wsparcia w formie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej w okresie objętym kontrolą przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 5. Ujęcie liczbowe i kosztowe jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2018-2020. [w tys. zł]

Wnioski		2018		2019		2020	
		Łącznie	w tym osoby niepełnosprawne	Łącznie	w tym osoby niepełnosprawne	Łącznie	w tym osoby niepełnosprawne
Złożone wnioski	liczba osób	182	2	185	1	138	2
	kwota	4 183,14	48	4 892,0	27	3 347,5	47,3
Zaakceptowane	liczba osób	172	2	173	1	127	2
	kwota	3 922,3	48	4 557,1	27	3 076,8	47,3
Odrzucone lub wycofane	liczba osób	10	0	12	0	11	0
	kwota	215,8	0	314,9	0	270,7	0

Wnioski o udzielenie jednorazowych środków na podjęcie działalności podlegały weryfikacji formalnej oraz ocenie merytorycznej zgodnie z regulaminem ich przyznawania. W roku 2018 pozytywnie rozpatrzono 94,5% złożonych wniosków, w roku 2019 - 93,5%, natomiast w roku 2020 było to 92,0% wniosków.

Największe nakłady finansowe w badanym okresie przeznaczono na jednorazowe wsparcie na rozpoczęcie działalności gospodarczej i organizację staży. Wyniosły one odpowiednio 11 556,2 tys. zł, i 9782,8 tys. zł. W dalszej kolejności znalazły się: roboty publiczne - ponad 5417,8 tys. zł, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 3254,4 tys. zł. oraz szkolenia – 1876,3 tys. zł.

Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej¹⁹ stanowiły kosztowny instrument wspierający samozatrudnienie, lecz okazały się bardzo efektywne zatrudnieniowo, gdyż wskaźnik określający skuteczność zatrudnienia wynosił 100%.

(akta kontroli: str. 226-234; 864)

c) W okresie objętym kontrolą PUP realizował 12 projektów w zakresie promocji zatrudnienia, w tym przeciwdziałania bezrobociu i łagodzenia jego skutków oraz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, w tym trzy największe, tj.:

- *Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Bytomiu (IV), Poddziałanie 1.1.1 POWER*, który współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego²⁰, na podstawie umowy z 13 grudnia 2018 r. Wysokość wydatków kwalifikowalnych, które według tej umowy miały być przeznaczone na finansowanie aktywnych instrumentów i usług rynku pracy, wynosiła 13 797 453,97 zł, w tym: 11 628 494,21 zł (84,28%) ze środków wspólnotowych i 2 168 959,76 zł (15,72%) ze środków krajowych.

Projekt realizowany był w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2021 r. i uwzględniał następujące formy aktywizacji: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, staże, przyznanie jednorazowo środków na działalność gospodarczą, bony na zasiedlenie, szkolenia, prace interwencyjne, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, instrumenty dofinansowania związane z pandemią Covid - 19. Projektem objęto łącznie 499 uczestników²¹, w tym osiem osób niepełnosprawnych oraz 541 osób pracujących, uzyskujących wsparcie w ramach tzw. *Tarczy antykryzysowej*. Efektywność zatrudnieniowa uzyskana na 31 marca 2021 r. wynosiła w przypadku osób w najtrudniejszej sytuacji, w tym niepełnosprawnych: 61,0%²², a w grupie osób nieznajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, w tym niepełnosprawnych - 66,7%²³. Trwałość zatrudnienia mierzona tzw. *zatrudnieniem efektywnym* została zrealizowana dla 154 osób, w tym dla jednej niepełnosprawnej.

- *Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu (IV)*, który współfinansowany był ze środków EFS, na podstawie umowy z 14 czerwca 2019 r. Wysokość wydatków kwalifikowalnych, które według tej umowy i aneksów do niej miały być przeznaczone na finansowanie aktywnych instrumentów i usług rynku pracy, wynosiła 27 082 837,92 zł, w tym: ze środków wspólnotowych 23 020 412,09 zł (85% wydatków), w tym kwota wydatków kwalifikowalnych - 21 362 731, 37 zł

¹⁹ Dotacje dla bezrobotnych.

²⁰ Zwany dalej: „EFS”.

²¹ 338 uczestników projektu (UP) - pośrednictwo, 161 UP - poradnictwo zawodowe, 141 UP - szkolenia, 237 UP - staże, 128 UP - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, 36 UP - podjęcie pracy w ramach doposażenia stanowiska pracy, 39 UP - podjęcie pracy w ramach prac interwencyjnych, 21 UP - bon na zasiedlenie.

²² Planowano, co najmniej 42%.

²³ Planowano 57%.

i ze środków krajowych – 4 062 425,83 zł (15%), w tym kwota wydatków kwalifikowalnych 3 769 893,77 zł.

Projekt realizowano w okresie od 1 stycznia 2019 r. do nadal²⁴ i objął on do czasu zakończenia kontroli 477 uczestników²⁵, w tym 12 osób niepełnosprawnych oraz 2154 pracujących, uzyskujących wsparcie w ramach *Tarczy antykrzysowej*. Efektywność zatrudnieniowa uzyskana na dzień 31 grudnia 2020 r. dla tego projektu wynosiła w przypadku osób w najtrudniejszej sytuacji, w tym niepełnosprawnych: 57,7%²⁶, a w grupie osób nieznajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, w tym niepełnosprawnych: 25%²⁷. Trwałość zatrudnienia mierzona tzw. zatrudnieniem efektywnym została zrealizowana dla 157 osób, w tym trzy niepełnosprawne.

- *Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu (III)*, który współfinansowany był ze środków EFS, na podstawie umowy z 13 kwietnia 2017 r. Wysokość wydatków kwalifikowalnych, które według tej umowy miały być przeznaczone na finansowanie aktywnych instrumentów i usług rynku pracy, wynosiła 10 924 517,60 zł, w tym: 9 285 840,00 zł (85%) ze środków wspólnotowych i 1 638 677,60 zł (15%) ze środków krajowych.

Projekt realizowany był w okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2018 r. i objął 1083 uczestników²⁸, w tym 51 osób niepełnosprawnych. Efektywność zatrudnieniowa mierzona odsetkiem uczestników z niepełnosprawnościami, którzy podjęli pracę w okresie do 3 miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie osiągnęła 18,52%²⁹. Trwałość zatrudnienia wyniosła - 192 zatrudnionych efektywnie, w tym pięć osób niepełnosprawnych.

W odniesieniu do nieosiągnięcia pełnej efektywności zatrudnieniowej, Dyrektor wyjaśnił, że *osoby niepełnosprawne pomimo realizacji wielu różnorodnych form aktywizacji i przy spełnieniu wszelkich standardów jakościowych przy wdrożeniu projektu, mają niestety większe trudności w odnalezieniu się na rynku pracy w porównaniu do pozostałych klientów.*

(akta kontroli: str. 242-266; 881)

W wyniku szczegółowego badania dokumentacji trzech osób niepełnosprawnych³⁰, które uzyskały zatrudnienie lub podjęły działalność gospodarczą w ramach trzech projektów o najwyższej wartości, stwierdzono, że do każdego z nich zakwalifikowano osobę spełniającą wymogi formalne oraz należącą do grupy wsparcia, określonej we wnioskach o dofinansowanie. Kwoty dofinansowania przyznane tym osobom, tj. 27 000 zł i 22 307 zł na podjęcie działalności gospodarczej oraz 19 512,20 zł na refundację kosztów wyposażenia stanowiska

²⁴ Ostateczny termin zakończenia określono na 31 grudnia 2022 r.

²⁵ Pośrednictwo – 306 osób, w tym 10 niepełnosprawnych; poradnictwo zawodowe – 169 osób, w tym dwie niepełnosprawne; szkolenia – 101 osób, w tym dwie niepełnosprawne; staże – 219 osób, w tym 10 niepełnosprawnych; jednorazowe środki na podjęcie działalności – 120 osób, w tym jedna niepełnosprawna; podjęcie pracy w ramach doposażenia stanowiska pracy - 45 osób; podjęcie pracy w ramach prac interwencyjnych - 40 osób.

²⁶ Planowano, co najmniej 45%.

²⁷ Planowano 60%.

²⁸ Pośrednictwo - 634 osób, w tym 33 niepełnosprawne; poradnictwo zawodowe - 449 osób, w tym 18 osób niepełnosprawnych; szkolenia - 323 osób, w tym 16 osób niepełnosprawnych; staże - 692 osób, w tym 31 niepełnosprawnych; jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej - 141 osób, w tym dwie niepełnosprawne; podjęcie pracy w ramach doposażenia stanowiska pracy - 60 osób, w tym dwie niepełnosprawne.

²⁹ Wobec zakładanych 33%.

³⁰ Tj. po jednej osobie, której przyznano najwyższą kwotę dofinansowania w ramach każdego z 3 projektów o najwyższej wartości, w tym: dwóch osób, którym przyznano jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej w łącznej wysokości 49,3 tys. zł oraz jednego podmiotu, któremu udzielono refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej na kwotę 19,5 tys. zł.

pracy dla osoby niepełnosprawnej, były zgodne z kwotami wsparcia, określonymi we wnioskach i zawartych umowach.

(akta kontroli: str. 242-266)

d) Siedziba PUP była w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych gwarantując m.in. dostęp dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich i zapewniając wyodrębnione miejsca parkingowe. W budynku Urzędu funkcjonował dźwig osobowy z dostępem do każdej kondygnacji i panelem sterującym oznakowanym alfabetem Braille'a. Na parterze znajdowała się toaleta dostosowana dla osób z niepełnosprawnością. W sali informacji zawodowej przygotowano specjalne stanowisko dla klientów niedowidzących i niedosłyszących, z linijką Braille'a, profesjonalnymi słuchawkami i powiększalnikiem do klawiatury komputerowej.

Witryna internetowa Urzędu³¹ była wyposażona w funkcję powiększenia tekstu i zawierała informacje o możliwości wsparcia dla osób niepełnosprawnych korzystających z usług. Pracownicy rejestracji i obsługi ukończyli kurs i posiadali umiejętności posługiwania się językiem migowym.

(akta kontroli: str. 235-241)

W latach 2018-2020 w PUP nie były przeprowadzone kontrole w zakresie dostępności budynku Urzędu dla osób niepełnosprawnych.

2. Rejestracja bezrobotnych i poszukujących pracy

Opis stanu faktycznego

a) Liczba zarejestrowanych w PUP osób bezrobotnych i poszukujących pracy wynosiła:

- na koniec 2018 r. łącznie 4526 osób, z czego: 4406 to osoby bezrobotne, w tym 293 bezrobotne osoby niepełnosprawne (6,7%) oraz 120 osób poszukujących pracy, w tym 30 to osoby niepełnosprawne (25,0%);
- na koniec 2019 r. łącznie 3864 osób, z czego 3780 osób ze statusem bezrobotnego, w tym 276 osób niepełnosprawnych (7,3%) oraz 84 osoby poszukujące pracy, w tym 37 osób niepełnosprawnych (44,0%);
- na koniec 2020 r. łącznie 4676 osób, z czego 4591 osób bezrobotnych, w tym 254 osoby niepełnosprawne (5,5%) oraz 85 osób poszukujących pracy, w tym 30 osób niepełnosprawnych (35,3%).

Łączna liczba bezrobotnych i poszukujących pracy niepełnosprawnych w latach 2018, 2019 i 2020 wynosiła odpowiednio: 323, 313 i 284, co stanowiło odpowiednio: 7,1%, 8,1% i 6,1% zarejestrowanych w PUP osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

(akta kontroli: str. 268-293)

Liczbę bezrobotnych, w tym bezrobotnych niepełnosprawnych oraz liczbę długotrwale bezrobotnych w okresie objętym kontrolą przedstawia poniższa tabela:

Tabela 6. Liczba bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych latach 2018-2020³².

Lp.	Rok	2018	2019	2020
1	Liczba bezrobotnych ogółem*	4406	3780	4591
2	w tym bezrobotni długotrwale	2442	1910	2321
3	Udział (w. 2 / w. 1)	55,42%	50,53%	50,55%
4	Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych*	293	276	254
5	w tym niepełnosprawni długotrwale bezrobotni	203	175	165

³¹ <https://bip.pupbytom.pl; bytom.praca.gov.pl>

³² Według załącznika nr 1 do MRPiPS-01 oraz MRPiPS-07 za m-c grudzień.

Lp.	Rok	2018	2019	2020
6	Udział (w. 5 / w. 4)	69,28%	63,41%	64,96%

*- stan w dniu 31 grudnia danego roku

Z powyższych danych wynika, że liczba osób bezrobotnych, mimo wcześniejszej tendencji spadkowej (w roku 2019), w związku z pandemią COVID-19, w 2020 r. znacząco wzrosła (o 21,5%), lecz udział osób długotrwale bezrobotnych w 2020 r. nie uległ zasadniczej zmianie, mimo jego znaczącego spadku w roku 2019 (o blisko 5 p.p.). W przypadku osób niepełnosprawnych, liczba osób bezrobotnych oraz osób długotrwale bezrobotnych wykazywała w całym okresie spadek, lecz udział osób długotrwale bezrobotnych utrzymywał się w całym okresie na wysokim poziomie (około 65%).

(akta kontroli: str. 268-293; 864)

b) PUP nie podejmował nadzwyczajnych działań w celu łagodzenia skutków pandemii Covid-19 w zakresie funkcjonowania na rynku pracy niepełnosprawnych osób bezrobotnych. Osoby niepełnosprawne były aktywizowane na równi z pozostałymi klientami Urzędu w ramach bieżącej działalności.

W okresie od 1 marca do 31 grudnia 2020 r. w PUP zarejestrowały się 254 osoby niepełnosprawne, co stanowiło 4,8% ogółu zarejestrowanych przypadków. Do końca roku pracę podjęło 86 osób z tej grupy, tj. 3,3% wszystkich wyrejestrowanych w związku z zatrudnieniem.

W roku pandemii, zmieniła się w pewnym stopniu forma obsługi klientów, z bezpośredniej na zdalną (kontakt głównie telefoniczny, także mailowy), co w praktyce oznaczało, że odstąpiono od organizacji giełd pracy, a aktywizacją objęte zostały głównie osoby zainteresowane skorzystaniem z pomocy PUP.

Urząd nie posiadał informacji dotyczącej: wysokości wsparcia przyznanego osobom niepełnosprawnym w ramach Tarczy antykryzysowej, liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych, liczby wniosków o wsparcie złożonych przez osoby niepełnosprawne oraz podmioty zatrudniające te osoby. Dokumentacja dot. ww. działań nie zawierała wzmianki nt. niepełnosprawności osób objętych wsparciem.

Dyrektor PUP wyjaśnił w tej sprawie, że w trakcie trwania pandemii żaden z rządowych programów nie był przeznaczony wyłącznie dla osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli: str. 859)

3. Usługi rynku pracy

a) W okresie objętym kontrolą Urząd otrzymał od pracodawców łącznie 3840 ofert, które obejmowały łącznie 11 578 miejsc pracy:

- 1338 ofert dotyczących 2742 miejsc pracy subsydiowanych³³, w tym w kolejnych latach badanego okresu odpowiednio: 633, 450 i 255 ofert, dotyczących odpowiednio: 1252, 945 i 545 miejsc pracy.
- 2502 oferty dotyczące 8836 miejsc pracy niesubsydiowanych, z czego w latach 2018, 2019 i 2020 odpowiednio: 1129, 822 i 551 ofert, dotyczących odpowiednio: 3795, 3072 i 1969 miejsc pracy.

Łączna liczba ofert dla osób niepełnosprawnych wynosiła 147³⁴ (3,8%) i dotyczyła 380 (3,3%) miejsc pracy³⁵.

³³ Tj.: staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz refundacja części kosztów wynagrodzenia bezrobotnych do 30 roku życia.

³⁴ W kolejnych latach badanego okresu odpowiednio: 60, 57 i 30 ofert.

³⁵ W latach 2018, 2019 i 2020 odpowiednio: 164, 131 i 89 miejsc pracy.

Na rozmowy kwalifikacyjne z pracodawcami wydano łącznie 13 655 skierowań, w tym w latach: 2018, 2019 i 2020 dla odpowiednio: 5263, 6372 i 2020 osób. Z tego na miejsca pracy subsydiowane dla: 4358, 5093 i 1616 osób, a na miejsca pracy niesubsydiowane dla: 905, 1279 i 404 osób. Łączna liczba skierowań wydana osobom niepełnosprawnym na rozmowy kwalifikacyjne wynosiła 491 (3,6%), w tym w latach: 2018, 2019 i 2020 odpowiednio: 180, 230 i 81, z czego na miejsca pracy subsydiowane: 152, 192 i 60 skierowań, a na miejsca pracy niesubsydiowane: 28, 38 i 21 skierowania.

W wyniku powyższych działań w okresie objętym kontrolą zatrudniono łącznie 2984 osoby, z czego w kolejnych latach badanego okresu odpowiednio: 1371, 1114 i 499 osób. Na miejscach pracy subsydiowanych zatrudniono odpowiednio: 1193, 1005 i 470 osób, a na miejscach pracy niesubsydiowanych: 178, 109 i 29 osób. Łączna liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych wynosiła 100 (3,3%), w tym w kolejnych latach odpowiednio: 42, 36 i 22 osób, z czego na miejscach pracy subsydiowanych: 40, 43 i 23 osoby, a na miejscach pracy niesubsydiowanych: cztery, dwie i cztery osoby.

Największą liczbą ofert oraz osób aktywizowanych dotyczyła następujących instrumentów rynku pracy:

- staże: w latach: 2018, 2019 i 2020 aktywizowano łącznie 2121 (98³⁶) osób, w tym odpowiednio: 1115 (54), 725 (31) i 281 (13) osób;
- roboty publiczne: uczestniczyły łącznie 666 (32) osób, w tym odpowiednio: 361 (16), 208 (10) i 97 (6) osób;
- prace interwencyjne: zatrudniono łącznie 268 (6) osób, w tym odpowiednio: 111 (6), 79 (0) i 78 (0) osób;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej: samozatrudnienie podjęło łącznie 475 (8) osób, w tym odpowiednio: 173 (3), 174(2) i 128 (3) osoby.

(akta kontroli: str. 268-293)

PUP zrealizował ustawowe zadania polegające na aktywnym pośrednictwie pracy w odniesieniu do wszystkich osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy, w tym również dla osób niepełnosprawnych, poczynając od pozyskiwania i przyjmowania propozycji pracy po wyszukiwanie odpowiednich kandydatów do konkretnych ofert. Obsługa osób bezrobotnych z orzeczoną stopniem niepełnosprawności prowadzona była przez wszystkich doradców klienta, zaś poszukujących pracy z orzeczoną stopniem niepełnosprawności przez jednego doradcę klienta – doradcę zawodowego. Klienci mieli możliwość zapoznania się z aktualnymi ofertami pracy i dostępnymi formami pomocy w poszukiwaniu pracy lub podnoszeniu kwalifikacji. W celu sprawnej i skutecznej aktywizacji bezrobotnych PUP organizował giełdy pracy, na których spotykali się kandydaci z potencjalnymi pracodawcami oferującymi wolne miejsce pracy. Pozwalało to w ciągu jednego dnia, przeprowadzić wstępne rozmowy kwalifikacyjne.

Oprócz dystrybuowania zgłoszonych ofert pracodawców, PUP dodatkowo uczestniczył w różnego rodzaju wydarzeniach, których głównym celem była promocja zatrudnienia, a przede wszystkim zachęcanie pracodawców do współpracy z Urzędem. Aby upowszechnić ofertę usług i instrumentów rynku pracy organizowano spotkania i konferencje oraz na bieżąco informowano potencjalnych partnerów lokalnego rynku pracy o możliwości skorzystania z różnorodnych form pomocy. Dla osób, które aktywnie poszukiwały zatrudnienia zorganizowano *Targi Pracy*. Organizacja wydarzenia była także okazją do zaproszenia pracodawców na

³⁶ W nawiasach podano liczbę aktywizowanych osób niepełnosprawnych w liczbie aktywizowanych ogółem.

spotkania informacyjne, w trakcie których uczestnicy zostali zapoznani z dostępną ofertą usług. Ponadto, Urząd aktywnie włączał się w organizację takich przedsięwzięć jak: *Ogólnopolski Tydzień Kariery*, *Światowy Tydzień Przedsiębiorczości* i *Europejskie Dni Pracodawców*, podczas których promowano zatrudnienie, zachęcając pracodawców do współpracy.

W okresie objętym kontrolą stanowiskami pracy najczęściej zgłaszanymi do Urzędu, przeznaczonymi wyłącznie dla osób niepełnosprawnych były: konserwator, pracownik gospodarczy, sprzątaczką, pracownik dozoru mienia, elektryk, sprzedawca, kasjer recepcjonista, pracownik biurowy.

W momencie wystąpienia pandemii Covid-19, począwszy od marca 2020 r. ze względu na panujące obostrzenia liczba ofert wpływających do Urzędu systematycznie się zmniejszała, a ponowny wzrost nastąpił dopiero z początkiem 2021 roku. Trend ten nie dotyczył jednak osób niepełnosprawnych, o czym świadczy fakt, że w grupie tych osób w 2018 r. podjęło pracę 136 osób, w 2019 r. - 66 osób, a w 2020 roku - 104 osoby.

(akta kontroli: str. 873-874)

b) Usługa poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym również dla osób niepełnosprawnych była realizowana przez ośmiu doradców zawodowych, pełniących funkcje doradcy klienta. Poradnictwo było świadczone głównie poprzez organizowanie:

- indywidualnych porad zawodowych, prowadzonych w formie rozmów doradczych, których głównym celem było rozwiązanie problemu zawodowego z wykorzystaniem standaryzowanych metod ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę pracy, w tym badanie kompetencji, zainteresowań i uzdolnień zawodowych. W ramach niniejszych porad doradcy zawodowi wykorzystywali jako narzędzia wspierające tzw. *Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych* opracowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Autotesty* określające profil zainteresowań, *Kwestionariusz Osobowościowy Hartmana* oraz *Test Wielorakiej Inteligencji*. Co do zasady, w trakcie pierwszej rozmowy doradczej określano problem zawodowy klienta, aby na kolejnym spotkaniu po dokonaniu analizy wyników testów, określić dla niego dalszą ścieżkę zawodową;
- grupowych warsztatów z zakresu poradnictwa zawodowego, w tym szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, które prowadzone były w formie zajęć warsztatowych, zgodnie z opracowanymi programami porad grupowych. Na zajęciach obejmujących różnorodną tematykę uczestnicy zdobywali zarówno wiedzę teoretyczną, jak i rozwijali praktyczne umiejętności niezbędne do poszukiwania pracy³⁷;
- indywidualnych informacji zawodowych i spotkań informacyjnych w ramach grupowej informacji zawodowej, polegających na udostępnianiu zasobów dot. zawodów i specjalności, rynku pracy, informacji o szkołach i instytucjach, lokalnych stowarzyszeniach, metodach i sposobach poszukiwania pracy, sposobach i metodach rekrutacji oraz prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych i trwających projektach nakierowanych na aktywizację zawodową.

(akta kontroli: str. 875-876)

Informację na temat poradnictwa zawodowego w okresie objętym kontrolą uzupełniają dane zamieszczone w poniższej tabeli:

³⁷ Wybrane tematy grupowych warsztatów poradnictwa zawodowego w okresie objętym kontrolą: Warsztaty pn. „50-latkowie aktywni na rynku pracy”, „Własna firma”, „Lepsza perspektywa”, „Autoprezentacja i przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej”, „Bliżej pracy – doskonalenie umiejętności poszukiwania pracy”; oraz 3-tygodniowe szkolenie ogólnotematyczne z zakresu aktywnego poszukiwania pracy.

Tabela nr 7. Liczba i rodzaj udzielonych porad skierowanych do osób niepełnosprawnych w latach 2018-2020

Lp.	Forma poradnictwa		2018		2019		2020	
			Bezrobotni / poszukujący pracy ogółem	Niepełnosprawni	Bezrobotni / poszukujący pracy ogółem	Niepełnosprawni	Bezrobotni / poszukujący pracy ogółem	Niepełnosprawni
1.	Kierowanie na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia.		0	0	0	0	0	0
2.	Udział w grupowych poradach zawodowych dla bezrobotnych i poszukujących pracy		45	0	84	5	7	1
3.	Udział w szkoleniu z umiejętności poszukiwania pracy		24	2	24	3	0	0
4.	Inne formy	Udział w poradach indywidualnych dla bezrobotnych i poszukujących pracy	588	27	463	21	205	8
		Indywidualne informacje zawodowe dla bezrobotnych i poszukujących pracy	236	X	224	X	170	X
		Udział w grupowych informacjach zawodowych dla bezrobotnych i poszukujących pracy	67	2	105	6	20	1

(akta kontroli: str. 865)

4. Działania kontrolne prowadzone w Urzędzie

a) W latach 2018-2020 w PUP nie przeprowadzono kontroli aktywizacji osób niepełnosprawnych.

b) W okresie objętym kontrolą do PUP nie wpłynęły skargi dotyczące aktywizacji osób niepełnosprawnych. Skargi w ww. zakresie, w tym na działalność PUP nie wpłynęły również do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Miasta Bytomia.

(akta kontroli: str. 884)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Urząd nie opracował programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 *ustawy o promocji zatrudnienia* i do czego był obowiązany na podstawie art. 9 ust. 2 tej ustawy oraz § 5 Statutu PUP³⁸.

Dyrektor PUP wyjaśnił, że cyt.: *nie do końca właściwie zinterpretowano wymogi przepisów, uznając że sporządzony na potrzeby wewnętrzne Program i jego systematyczna aktualizacja, spełniają funkcje dokumentacji o charakterze strategicznym.*

(akta kontroli: str. 881)

NIK zwraca uwagę, że obowiązek opracowania przez samorząd powiatowy programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy wynika bezpośrednio z przepisów *ustawy o promocji zatrudnienia*, a dokument ten ma charakter programowy i jest strategicznym narzędziem w zakresie zarządzania i prowadzenia polityki rynku pracy, a jego opracowanie służyć ma zarówno realizacji i efektywności określonych w nim celów i zadań, jak i optymalizacji nakładów na nie ponoszonych.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, realizację zadań w zakresie polityki rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

OBSZAR

II. Prawidłowość i skuteczność aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz trwałość ich zatrudnienia

**Opis stanu
faktycznego**

1. Współpraca PUP z osobami niepełnosprawnymi zarejestrowanymi jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy

a) W okresie objętym kontrolą doradcy klienta PUP - zgodnie z art. 34a ust. 1 *ustawy o promocji zatrudnienia* - przygotowali Indywidualne Plany Działania³⁹ dla wszystkich bezrobotnych osób niepełnosprawnych, których dokumentację objęto badaniem⁴⁰.

Objęte kontrolą IPD były sporządzone przy udziale bezrobotnych i zawierały wszystkie wymagane elementy, tj. m.in.: opis działań możliwych do zastosowania w ramach pomocy i działań planowanych do realizacji przez bezrobotnego oraz planowane terminy realizacji poszczególnych działań, formy, planowaną liczbę i terminy kontaktów z pracownikiem Urzędu, termin i warunki zakończenia realizacji. W IPD określano zindywidualizowane działania dla poszczególnych bezrobotnych oraz informacje o ich realizacji.

Urząd wywiązał się z obowiązków w zakresie: przygotowania IPD w terminie nieprzekraczającym 60 dni, określonym w art. 34a ust. 3 *ustawy o promocji*

³⁸ Nadanym uchwałą nr XXXIV/487/14 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 lipca 2014 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowego Urzędu Pracy w Bytomiu (Dz. U. Woj. Śl. poz. 4194). Do opracowania tego dokumentu zobowiązywała PUP treść § 3 pkt 1 poprzednio obowiązującego statutu PUP, nadanego uchwałą nr LXVII/876/06 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 maja 2006 r. w sprawie nadania statutu Powiatowemu Urzędowi Pracy w Bytomiu.

³⁹ Zwane dalej: „IPD”.

⁴⁰ Tj. 30 osób niepełnosprawnych, w tym pięć osób niepełnosprawnych bezrobotnych/poszukujących pracy w sposób długotrwały (powyżej roku), których nie objęto żadną formą aktywizacji; pięć osób niepełnosprawnych bezrobotnych/poszukujących pracy w sposób długotrwały (powyżej roku), które w okresie objętym kontrolą nie uzyskały zatrudnienia, mimo działań aktywizacyjnych ze strony PUP; 15 osób, które w okresie kontrolowanym podjęły zatrudnienie w sposób trwały w wyniku podejmowanych form aktywizacji, tj.: cztery osoby po ukończeniu szkolenia, cztery po odbyciu stażu, pięć, które podjęły zatrudnienie w ramach wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, jedna osoba po udziale w robotach publicznych i jedna po udziale w pracach interwencyjnych, a także pięć osób, którym w okresie objętym kontrolą podjęły przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

zatrudnienia oraz kontaktowania się z bezrobotnymi w okresie realizacji IPD, co najmniej raz na 60 dni, tj. zgodnie z art. 34a ust. 3aa tej ustawy.

Dla zarejestrowanych osób poszukujących pracy IPD nie są obligatoryjne, lecz były sporządzane dla osób chętnych lub biorących udział w działaniach aktywizacyjnych.

W odniesieniu do przygotowywania IPD Dyrektor wyjaśnił, że: *Osoby rejestrujące się w urzędzie pracy są w pierwszej kolejności obejmowane podstawowymi usługami rynku pracy, tj. pośrednictwem pracy, poradnictwem zawodowym lub organizacją szkoleń (...)* W dotychczasowej praktyce Urzędu przeważało, że IPD został przygotowany na pierwszym wyznaczonym po rejestracji terminie wizyty. Zdarzały się przypadki osób bezrobotnych zarejestrowanych, które nie zostały objęte IPD, lecz wynika to z faktu, iż w czasie pomiędzy rejestracją, a terminem na opracowanie IPD np. podjęły pracę, czy przebywały na zwolnieniu lekarskim lub nie zgłosiły się w terminie określonym na sporządzenie IPD. Urząd nie posiada jednak danych o ilości takich osób. Tym samym osoby, które utraciły status bezrobotnego przed sporządzeniem indywidualnego planu działania, nie zostały objęte aktywizacją zawodową.

(akta kontroli: str. 882)

W wyniku przeprowadzonego na potrzeby niniejszej kontroli badania ankietowego skierowanego do 30 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności⁴¹, stwierdzono, że przeważająca większość badanych - 66,7% to osoby w wieku od 26-49 lat, 29,6% to osoby w wieku 50 lat, a 3,7% to grupa do 25 roku życia. Większość osób objętych badaniem (44,4%) posiadała wykształcenie policealne i średnie zawodowe, a najniższy odsetek ankietowanych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (11,1%). Wśród respondentów, 20 osób zadeklarowało posiadanie orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności, 6 osób orzeczenie o stopniu umiarkowanym, natomiast jedna z badanych osób posiadała orzeczenie zarówno o lekkim, jak i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Zdecydowana większość, tj. 85,2% (23 osoby) respondentów, korzystała z form aktywizacji zawodowej takich jak: staż – 33,3%, szkolenie- 25,9%, dotacja na działalność gospodarczą -14,8%, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy⁴² – 14,8%, oraz oferty otwarte 11,1%. Z żadnej z form aktywizacji nie korzystało 14,8% ankietowanych⁴³. Jako główne źródło informacji o formach aktywizacji większość respondentów wskazało informację z PUP (66,7%) oraz informację od pracodawcy (18,5%), Internet (14,8%) i informację od znajomego (3,7%).

Dwudziestu jeden bezrobotnych zadowolonych było z aktywizacji (77,8%), a jako kluczową wartość wskazywało właściwe dopasowanie formy aktywizacji do ich potrzeb (51,8%) oraz nieodległy termin podjęcia szkolenia (40,7%). Jednocześnie niezadowolenie wyraziło 7,4%⁴⁴, wskazując na niedopasowanie formy aktywizacji lub na inne okoliczności⁴⁵. Niemal wszyscy uczestnicy form aktywizacji ocenili je jako przydatne. Tylko jedna osoba oceniła udział w szkoleniu, jako obojętny. Osoby deklarujące zadowolenie z udziału w formach aktywizacji wskazały, iż polepszyła się ich sytuacja na rynku pracy, ponieważ: znalazły zatrudnienie (44,4%), zdobyły nowe kwalifikacje zawodowe (44,4%), nawiązały nowe kontakty zawodowe (37,0%) lub zdobyły nowe umiejętności (37,0%). Spośród ankietowanych dwie osoby odpowiedziały, że ich sytuacja nie uległa polepszeniu.

⁴¹ Wypełnioną ankietę zwróciło 27 osób, z czego kobiety stanowiły 29,63%, a mężczyźni 70,37% ogółu badanych.

⁴² Np. wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy.

⁴³ Cztery osoby.

⁴⁴ Dwie osoby.

⁴⁵ Np. konflikt z pracodawcą.

Z ogólnej liczby ankietowanych sześć osób było zainteresowanych uczestnictwem w formie aktywizacji, która nie została zaproponowana przez PUP, przy czym żadna z ankietowanych osób nie wskazała, że odmówiono jej udziału w formach aktywizacji. Dalsze zatrudnienie lub prowadzenie działalności gospodarczej zadeklarowało osiem osób.

(dowód: akta kontroli str. 441-548)

b) Łączna liczba zarejestrowanych⁴⁶ w PUP niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy w latach 2018, 2019 i 2020 wynosiła odpowiednio: 323, 313 i 284, a spośród nich aktywizacją zawodową objęto 110, 96 i 44 osoby, co stanowiło odpowiednio: 34%, 31% i 15% tych osób.

(akta kontroli: str. 268-293)

Urząd nie posiadał informacji, jaka była liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy, które nie były objęte aktywizacją zawodową.

Dyrektor wyjaśnił, że: *Powiatowy urząd Pracy w Bytomiu nie prowadził analizy lub monitoringu w zakresie liczby bezrobotnych i poszukujących pracy niepełnosprawnych, nieobjętych żadną formą aktywizacji. Urząd pracy nie był zobligowany do prowadzenia powyższej analizy lub monitoringu (...) Urząd nie jest w stanie określić miarodajnych danych w zakresie ilości osób z lat 2018-2020, które nie otrzymały pomocy w formie instrumentu rynku pracy. Osoba może dokonać rejestracji w (...) Urzędzie kilkakrotnie, dlatego porównywanie napływów osób bezrobotnych w stosunku do ilości osób, które otrzymały instrument rynku pracy nie jest wiarygodne.*

(akta kontroli: str. 882)

W wyniku badania dokumentacji pięciu osób długotrwale bezrobotnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, których nie objęto żadną formą aktywizacji stwierdzono, że dla wszystkich tych osób opracowano IPD. W każdym przypadku realizacja IPD była monitorowana przez doradcę klienta. Natomiast cel IPD i działania do realizacji były dostosowane do kwalifikacji, doświadczenia, stanu zdrowia i możliwości wskazanych osób. Jako działania możliwe do zastosowania przez Urząd w ramach pomocy wskazano pośrednictwo pracy. Ww. osoby informowano o ofertach pracy oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy. Jedna z osób została objęta poradnictwem zawodowym oraz szkoleniem, otrzymywała skierowania do pracodawców⁴⁷ jednakże nie spełniała oczekiwań pracodawców, a pracodawcy dokonywali wpisu „*wybór innego kandydata*”. Kolejna osoba otrzymywała wiele ofert otwartych, niewymagających formalnego skierowania z PUP⁴⁸, jednak nie została zatrudniona. Kolejna osoba nie podjęła zatrudnienia ze względu na liczne hospitalizacje oraz zwolnienia lekarskie. Otrzymywała informacje o ofertach pracy jednak jej stan zdrowia pogarszał się i stanowił barierę w podjęciu zatrudnienia. Kolejna osoba, pomimo licznych działań nakierowanych na jej aktywizację⁴⁹, nie podjęła zatrudnienia. Bariere stanowić tu mogło odpracowywanie zaległości za lokal mieszkalny w formie świadczenia rzeczowego na rzecz Gminy. Kolejna osoba objęta była szkoleniem zawodowym oraz otrzymywała skierowania do pracy oraz staże⁵⁰ również nie podjęła pracy, a w dokumentach często zamieszczany był wpis pracodawców: *wybór innego kandydata*.

(akta kontroli: str. 886)

⁴⁶ Tzw. „napływ” osób bezrobotnych (wszystkich).

⁴⁷ 32 skierowania do pracy oraz osiem skierowań do udziału w stażu.

⁴⁸ W tym jedno skierowanie do pracy, z której zrezygnowała ze względu na braki w umiejętnościach zawodowych.

⁴⁹ Przekazano jej skierowania do pracy i do udziału w stażu, a także oferty otwarte.

⁵⁰ 12 skierowań.

W zakresie przeszkód stojących na ścieżce efektywnej aktywizacji osób niepełnosprawnych Dyrektor PUP wyjaśnił, że głównym problemem są przede wszystkim ograniczenia zdrowotne tych osób, które zawężają ich możliwości dla podjęcia zatrudnienia. Bardzo często osoby niepełnosprawne posiadają też niskie kwalifikacje i niewielkie doświadczenie zawodowe. Istotne znaczenie odgrywa również posiadany stopień niepełnosprawności, przy czym osoby chore psychicznie i neurologicznie znajdują się w najtrudniejszej sytuacji. Dodatkowo niepełnosprawni często reprezentują postawę roszczeniową i są mało zmotywowani do poszukiwania pracy, skarżą się na dodatkowe niezdiagnozowane dolegliwości, na które nie posiadają orzeczenia lekarskiego.

Co więcej, rynek pracy nie sprzyja osobom niepełnosprawnym, a pracodawcy zgłaszają mało ofert takich jak pracownik ochrony lub sprzątanie klatek schodowych. Ponadto obserwuje się niechęć pracodawców do zatrudniania niepełnosprawnych z powodu istniejących przepisów (dostosowanie stanowiska pracy do schorzenia).

Z pewnością sytuacja niepełnosprawnych nie poprawiła się w związku z pandemią, a ich obawy o stan zdrowia przełożyły się na jeszcze mniejszą aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia. W celu usprawnienia systemu wsparcia należałoby obecnie skupić się na budowaniu świadomości u pracodawców na rzecz tworzenia miejsca pracy, zwłaszcza w Zakładach Pracy Chronionej i dostosowania ofert do schorzeń osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli: str. 882)

2. Formy wsparcia osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w charakterze bezrobotnych lub poszukujących pracy i ich skuteczność

a) W latach 2018-2020 w szkoleniach finansowanych z FP w ramach podstawowych form organizowanych przez bytomski PUP uczestniczyło 654 osób. Spośród 654 osób uczestniczących w szkoleniach w okresie objętym kontrolą, ukończyło je 641 osób, co stanowi 98,0%. W poszczególnych latach liczba osób kończących szkolenia wynosiła - 312 w roku 2018, 204 w roku 2019 oraz 125 w roku 2020.

Analiza danych wskazuje, iż z roku na rok malała liczba uczestników szkoleń, którzy zarówno je podejmowali, jak i kończyli. W 2020 r. w szkoleniach, którym celem było podniesienie kwalifikacji zwiększających możliwość podjęcia zatrudnienia uczestniczyło 125 osób. Zatrudnienie znalazło 99 osób spośród tych, które tę aktywizację ukończyły. Natomiast efektywność zatrudnieniowa w poszczególnych latach kształtowała się następująco: 25,6% w 2018 r., 79,4% w 2019 r. oraz 79,2% w roku 2020.

Liczba osób uczestniczących w szkoleniach w latach 2018-2020 zmniejszyła się z powodu przerywania szkoleń ze względu na długotrwałe zwolnienia lekarskie, braku zainteresowania ofertą szkoleniową, z uwagi na inne subsydiowane formy oferowane przez PUP⁵¹, zainteresowania ofertą instytucji zewnętrznych, rezygnacji ze szkolenia, spadku liczby osób zarejestrowanych w PUP i dużego odsetka osób długotrwałe bezrobotnych niezainteresowanych wsparciem.

Ponadto, PUP zmniejszył liczbę szkoleń grupowych w związku z niską efektywnością zatrudnieniową osiąganą po zakończeniu szkoleń i w ich miejsce realizował inne formy aktywizacji zawodowej gwarantujące osiągnięcie wyższej efektywności, a zwłaszcza szkolenia indywidualne realizowane na wniosek osoby bezrobotnej z gwarancją zatrudnienia u przyszłego pracodawcy. Liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje zawodowe poprzez korzystanie ze szkoleń zmniejszyła się, ale wzrósł odsetek osób zatrudnionych po zakończeniu szkolenia.

⁵¹ Możliwość uzyskania zatrudnienia.

Spośród wszystkich osób, które ukończyły szkolenia (641), zatrudnienie uzyskało 341 osób. Średnia efektywność zatrudnieniowa szkoleń dla badanych trzech lat wyniosła 53,2%.

W latach 2018 - 2020 w PUP w Bytomiu na realizację szkoleń wykorzystano środki z algorytmu Funduszu Pracy w wysokości 1 876,30 tys. zł, natomiast średni koszt uczestnictwa jednego beneficjenta w szkoleniu (dla trzech lat) wyniósł 2,9 tys. zł, a wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł 5,5 tys. zł.

Z analizy danych kosztowych wynika, iż na przestrzeni lat 2018-2020 koszty uczestnictwa jednego beneficjenta w szkoleniu zmniejszyły się. W latach 2019-2020 zaobserwowano pięciokrotny wzrost efektywności kosztowej przypadający na jednego uczestnika.

W 2018 roku w szkoleniach uczestniczyło i ukończyło 14 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (100%). Cztery osoby, które ukończyły szkolenia zostały zatrudnione. W związku z tym wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 28,6%, a wskaźnik efektywności kosztowej - 12 232,45 zł.

W 2019 roku jedna osoba z orzeczeniem o niepełnosprawności uczestniczyła w szkoleniach, a po jego zakończeniu otrzymała zatrudnienie. Tym samym, wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 100%, a wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł 3609,16 zł.

W 2020 roku jedna osoba z orzeczeniem o niepełnosprawności uczestniczyła w szkoleniach, a po jego zakończeniu otrzymała zatrudnienie. Tym samym, wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 100%, a wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł 9107,77 zł.

Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnianie w latach 2018-2020 wynosiła sześć osób. Na 31 grudnia 2020 r. cztery osoby niepełnosprawne kontynuowały zatrudnienie, co stanowi 66,7% osób zatrudnionych. Dwie osoby po ukończonym szkoleniu podjęły zatrudnienie lub działalność gospodarczą i nie zarejestrowały się ponownie w PUP. Kolejne dwie osoby po ukończonym szkoleniu podjęły zatrudnienie krótkotrwale i ponownie zarejestrowały się w urzędzie.

Pozostałe dwie osoby niepełnosprawne na 31 grudnia 2020 r. widniały w ewidencji osób bezrobotnych, co stanowiło 33,3%.

Realizacja szkoleń w okresie pandemii przebiegała zgodnie z obowiązującymi obostrzeniami. Szkolenia odbywały się sukcesywnie w grupach z małą ilością uczestników. Jednostki szkolące zapewniały uczestnikom środki do dezynfekcji rąk, sale były wietrzone oraz uczestnicy szkoleń mogli podczas zajęć zachować odpowiedni dystans.

(akta kontroli: str. 868)

W okresie objętym kontrolą na realizację szkoleń (usługa szkoleniowa oraz stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne w czasie odbywania szkolenia⁵²) wydano z FP łącznie 1876,30 zł⁵³, przy czym skorzystało z nich sześć osób niepełnosprawnych. Dotyczyło to czterech osób w 2018 r. i po jednej osobie w 2019 i 2020 r. W ww. okresie niepełnosprawni nie korzystali z bonów szkoleniowych, pożyczek szkoleniowych oraz przygotowania zawodowego dla dorosłych. Dyrektor PUP wyjaśnił, że *na wymienione formy aktywizacji nie było zainteresowania ze strony osób bezrobotnych*.

(akta kontroli: str. 866-868)

⁵² Stosownie do art. 41 ust. 1 *ustawy o promocji zatrudnienia*, bezrobotnemu w okresie odbywania szkolenia, przysługuje stypendium finansowane ze środków FP.

⁵³ W tym: 253,0 tys. zł w 2018 r., 143,3 tys. zł w roku 2019 i 83,8 tys. zł w 2020 r.

W wyniku badania dokumentacji trzech szkoleń, przeprowadzonych w okresie objętym kontrolą, stwierdzono, że w przypadku dwóch szkoleń o największej liczbie uczestników, wyboru firmy szkoleniowej dokonano w oparciu o procedury ustaw Prawo zamówień publicznych⁵⁴, natomiast na potrzeby organizacji szkolenia o najwyższej wartości zastosowano regulacje zarządzenia nr 10 Dyrektora PUP z dnia 20 maja 2019 r. i *Regulaminu udzielania zamówień publicznych przez miejskie jednostki organizacyjne*, tj. tzw. rozpoznanie cenowe. Pomimo wysłania zaproszenia do złożenia oferty do czterech podmiotów - instytucji szkoleniowych, we wskazanym terminie wpłynęła zaledwie jedna oferta spełniająca wszystkie kryteria zamawiającego. W wyniku badania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli: str. 549-553)

W wyniku badania dokumentacji czterech osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach stwierdzono, że:

1. Jedna osoba skierowana została na szkolenie pn.: *Operator-programista CNC ze znajomością rysunku technicznego i technologii obróbki skrawaniem* w terminie od 16 kwietnia 2018 r. do 24 maja 2018 r. Podczas szkolenia nie odnotowano nieobecności. Bezrobotny ukończył szkolenie z wynikiem pozytywnym. W związku z podjęciem zatrudnienia z dniem 8 czerwca 2018 r. bezrobotny został pozbawiony statusu bezrobotnego. W dniu 12 kwietnia 2019 r. dokonał jednak ponownej rejestracji jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku, a 13 maja 2019 r. podjął zatrudnienie i został pozbawiony statusu osoby bezrobotnej. Dnia 3 października 2019 r. zarejestrował się jako bezrobotny z prawem do zasiłku, a 26 października 2020 r. podjął zatrudnienie i został pozbawiony statusu osoby bezrobotnej.
2. Jedna osoba skierowana została na szkolenie pn.: *Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym*, które odbyło się w okresie od 11 września do 30 listopada 2018 r. Szkolenie realizowane było w trybie indywidualnym, na wniosek osoby bezrobotnej, poparty gwarancją zatrudniania przyszłego pracodawcy. Podczas szkolenia nie odnotowano nieobecności. Osoba bezrobotna ukończyła szkolenie z wynikiem pozytywnym. Z dniem 4 grudnia 2018 r. bezrobotna podjęła zatrudnienie. Nie odnotowano ponownej jej rejestracji w Urzędzie.
3. Jedna osoba skierowana została na szkolenie pn.: *Pracownik magazynu z obsługą komputerowych programów magazynowych, kas fiskalnych i wózków jezdniowych*, które odbyło się w okresie od 21 maja do 11 lipca 2018 r. Podczas szkolenia odnotowano nieobecności, a bezrobotny ukończył szkolenie z wynikiem pozytywnym. Z dniem 3 września 2018 r. ww. osoba podjęła zatrudnienie i została pozbawiona statusu bezrobotnego. Dnia 22 stycznia 2019 r. osoba ta zarejestrowała się ponownie jako bezrobotny bez prawa do zasiłku, od 9 czerwca 2020 r. została pozbawiona statusu bezrobotnego.
4. Jedna osoba została skierowana na szkolenie pn.: *Księgowość II stopnia*, które odbyło się w okresie od 25 lutego do 10 marca 2020 r. Szkolenie realizowane było w trybie indywidualnym, na wniosek osoby bezrobotnej, poparty gwarancją zatrudniania przyszłego pracodawcy. Podczas szkolenia nie odnotowano nieobecności, a bezrobotna ukończyła szkolenie z wynikiem pozytywnym. Z dniem 1 kwietnia 2020 r. bezrobotna podjęła zatrudnienie i została pozbawiona statusu osoby bezrobotnej. Dnia 17 września 2020 r. osoba ta ponownie się zarejestrowała jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku,

⁵⁴ Tj. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.), a następnie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021, poz.1129).

a od 1 grudnia 2020 r. podjęła zatrudnienie i została pozbawiona statusu bezrobotnej i nie dokonała ponownej rejestracji w Urzędzie.

(akta kontroli: str. 630-640)

W przypadku szkoleń grupowych oraz indywidualnych PUP dokonywał wyboru instytucji szkolących zgodnie z *Regulaminem Udzielania Zamówień Publicznych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu*.

W Urzędzie nie prowadzono zapisów na szkolenia w trybie konkursowym. W przypadku szkolenia grupowego *ABC Przedsiębiorczości* do udziału w nim zostały zakwalifikowane osoby, które otrzymały zgodę na przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, przy czym ukończenie szkolenia było jednym z warunków otrzymania tego świadczenia.

W przypadku szkoleń indywidualnych, zasady kierowania na szkolenie określał *Regulamin kierowania osób uprawnionych na szkolenia w trybie indywidualnym*. Zgodnie z nim, osoba uprawniona zobowiązana była do złożenia wniosku, który podlegał zaopiniowaniu przez specjalistę ds. rozwoju zawodowego. Ostateczną decyzję o zasadności kierowania na szkolenie podejmował Dyrektor PUP. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku dokonywano rozpoznania rynku ofert szkoleniowych poprzez wysłanie zapytania ofertowego, bądź analizę ofert dostępnych w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych lub na stronie www. instytucji szkoleniowych. Z każdego rozeznania sporządzana była notatka z wyboru, w której wskazano instytucję, której zostanie powierzona realizacja szkolenia. Następnie podpisywano umowę w sprawie realizacji szkolenia, na podstawie której, zarówno w trybie grupowym i indywidualnym, osoba kierowana na szkolenie otrzymywała pisemne skierowanie. Zawierało ono: dane osoby, kierunek szkolenia, nazwę i adres instytucji szkoleniowej, miejsce szkolenia oraz termin szkolenia. Osoba kierowana na szkolenie własnoręcznym podpisem potwierdzała odbiór skierowania oraz zapoznanie się z informacją o prawach i obowiązkach wynikających z udziału w szkoleniu. Po jego zakończeniu każdy uczestnik wypełniał ankietę badającą zadowolenie ze zrealizowanego szkolenia, w której miał możliwość przedstawienia uwag i zastrzeżeń. Ankiety te były analizowane przez Urząd przed dokonaniem płatności za szkolenie. Szkolenia były też wrywkowo wizytowane przez PUP, w trakcie ich realizacji. Z przeprowadzonej wizyty monitorującej sporządzany był protokół. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości instytucja wzywana była do złożenia wyjaśnień, a w razie potrzeby do przeprowadzenia szkolenia uzupełniającego. Badana była też efektywność zatrudnieniowa szkoleń. W przypadku stwierdzenia, że potencjalny pracodawca nie wywiązał się z oświadczenia o zamiarze zatrudnienia, wszczęta była procedura wyjaśniająca.

Załączniki takie jak umowa, skierowanie, ankieta oraz protokół z wizyty monitorującej w przypadku szkoleń finansowanych ze środków EFS zawierały logo funduszu i zapisy dot. zobowiązania do zamieszczenia informacji o realizacji projektu. W przypadku umów finansowanych ze środków PFRON, umowa zawierała zapis o finansowaniu szkolenia ze środków PFRON.

(akta kontroli: str. 549-553)

Cztery osoby, w przeprowadzonej ankiecie wykazały, że udział w szkoleniach spełnił ich oczekiwania, a zakres tematyczny był wystarczający.

(akta kontroli: str. 549-660)

b) W okresie objętym kontrolą aktywizacją w formie stażu objęto łącznie 1680 osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym 61 niepełnosprawnych (3,63%). Wydatki na tę formę aktywizacji wyniosły łącznie 9 782,80 tys. zł, z czego:

- 5090,8 tys. zł w 2018 r., z czego na staże dla osób niepełnosprawnych wydano 224,93 tys. zł. W stażach uczestniczyło łącznie 949 osób, w tym 40 osób

niepełnosprawnych, a ukończyły je w badanym okresie 734 osoby, w tym 36 niepełnosprawnych. W efekcie zatrudniono 444 osoby, w tym 20 niepełnosprawnych. PUP nie dysponował danymi na temat liczby osób, które - według stanu na 31 stycznia 2021 r. - nadal pracowały.

- 3385,9 tys. zł w 2019 r., z czego na staże dla osób niepełnosprawnych wydano 99,5 tys. zł. W stażach uczestniczyły łącznie 503 osoby, w tym 14 niepełnosprawnych. Ukończyły je 365 osób, w tym 12 niepełnosprawnych. W efekcie, zatrudniono 179 osób, w tym cztery osoby niepełnosprawne. PUP nie dysponował danymi na temat liczby osób, które - według stanu na 31 stycznia 2021 r. - nadal pracowały.
- 1306,1 tys. zł w 2020 r., z czego na staże dla osób niepełnosprawnych wydano 35,74 tys. zł. W stażach uczestniczyło łącznie 228 osób, w tym siedem niepełnosprawnych. Ukończyły je 184 osoby, w tym pięć niepełnosprawnych. W efekcie, zatrudniono 113 osób, w tym jedną niepełnosprawną. PUP nie dysponował danymi na temat liczby osób, które - według stanu na 31 stycznia 2021 r. - nadal pracowały.
- W latach 2018, 2019 i 2020 wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wynosił odpowiednio: 60,5%, 49,0% i 61,4%, a wskaźnik efektywności kosztowej na jednego uczestnika wyniósł: 11 465,77 zł, 18 915,64 zł i 11 558,41 zł.

(akta kontroli: str. 268-293)

W wyniku analizy dokumentacji naborów na staże do trzech pracodawców, do których skierowano cztery osoby niepełnosprawne, stwierdzono, że doboru pracodawców dokonano na podstawie prawidłowo złożonych wniosków i zgodnie z obowiązującymi w PUP zasadami w sprawie organizacji stażu. Skierowani bezrobotni zostali w efekcie skutecznie zatrudnieni, każdorazowo na okres dłuższy niż trzy miesiące, tj. minimalny okres zatrudnienia, do którego zobligowano pracodawcę. Skierowania na staż dokonywano na podstawie art. 53 ust. 1 *ustawy o promocji zatrudnienia*, przy czym w sześciomiesięcznym okresie odbywania stażu ogółem, niepełnosprawni otrzymywali miesięczne stypendia w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych, tj. w kwocie określonej w art. 72 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy. Według stanu na 31 grudnia 2020 r. wszystkie ww. osoby utrzymywały zatrudnienie.

(akta kontroli: str. 676-681; 682-732)

Urząd ogłaszał nabór wniosków na organizację stażu na stronie internetowej. Wnioski były do pobrania ze strony internetowej oraz w jego siedzibie. Wnioski przyjmowano w sposób ciągły, aż do momentu, gdy łączna wartość dofinansowania, o jaką starają się wnioskodawcy przekroczy dostępną dla danego naboru pulę środków. Dobór organizatorów stażu był zgodny z obowiązującymi przepisami. Pracodawca składał wnioski o zorganizowanie stażu wraz z wymaganymi załącznikami. Po pozytywnej ocenie wniosków PUP podpisywał umowę cywilnoprawną z pracodawcą.

Odnosnie kierowania na staże, Dyrektor wyjaśnił, że: *Tutejszy Urząd kieruje na staż osoby bezrobotne po zaplanowaniu tej formy aktywizacji w Indywidualnym Planie Działania. W złożonym wniosku pracodawca może skorzystać z możliwości wskazania kandydata, który po podpisaniu umowy o organizację stażu z PUP zostaje skierowany do Pracodawcy. Przed skierowaniem osoby niepełnosprawnej na staż, kandydat zapoznaje się ze szczegółami oferty. Podczas rozmowy rekrutacyjnej pracodawca dokonuje ostatecznej decyzji w sprawie przyjęcia osoby na staż. Te same kryteria oraz procedury stosowane są podczas rekrutacji osób nieposiadających orzeczenia o niepełnosprawności.*

(akta kontroli: str. 676-732; 882)

c) Dofinansowaniem w ramach prac interwencyjnych w okresie objętym kontrolą objęto 268 osób bezrobotnych, w tym sześć niepełnosprawnych (2,2%). Wydatki na tę formę aktywizacji pochodziły ze środków FP oraz realizowanych projektów i wyniosły łącznie 889,80 tys. zł, z czego:

- 391,6 tys. zł w 2018 r., w tym 18,2 tys. zł dla osób niepełnosprawnych. W pracach interwencyjnych uczestniczyło 111 osób, w tym sześć niepełnosprawnych. W pełnym wymiarze ukończyło je 100 osób, w tym pięć niepełnosprawnych, co skutkowało zatrudnieniem⁵⁵ 85 osób, w tym czterech osób niepełnosprawnych. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 85,0%, a dla niepełnosprawnych 80,0%. Wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł natomiast odpowiednio 4,61 tys. zł i 4,55 tys. zł.
- 278,50 tys. zł w 2019 r. W pracach tych uczestniczyło 79 osób, przy czym nie brały w nich udziału osoby niepełnosprawne. W pełnym wymiarze ukończyło je 37 osób, a zatrudniono 36 osób. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 97,3%, a efektywności kosztowej – 7,74 tys. zł.
- 219,70 tys. zł w 2020 r. W tej formie aktywizacji uczestniczyło 78 osób, przy czym nie brały w nich udziału osoby niepełnosprawne. W pełnym wymiarze ukończyło je 64 osoby, a zatrudniono 51 osób, Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 79,7%, a efektywności kosztowej – 4,31 tys. zł.

(akta kontroli: str. 268-293; 733-734)

Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu prowadził nabory na organizację zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w trybie otwartym. Wnioski przyjmowane były w sposób ciągły, aż do momentu gdy łączna wartość dofinansowania o jaką starają się wnioskodawcy przekroczy dostępną dla danego naboru pulę środków. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosków zawierana była umowa z pracodawcą o organizację prac interwencyjnych. W ramach umowy pracodawca przez okres sześciu miesięcy otrzymywał refundację części kosztów wynagrodzenia, a stanowisko pracy musiało być utrzymane łącznie przez okres dziewięciu miesięcy.

W latach 2018-2020 prace interwencyjne finansowane były ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2018 r. PUP Bytom podpisał jedną umowę o zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, na podstawie której skierowano jedną osobę niepełnosprawną. Czas trwania i finansowania prac interwencyjnych obejmował okres od 1 lutego do 31 października 2018 r. Osoba zatrudniona pracowała na stanowisku pomoc tynkarza w okresie od 1 lutego do 30 lipca 2018 r. Umowę z pracownikiem rozwiązano na podstawie art. 52 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁵⁶. Stanowisko to było dwukrotnie uzupełniane osobami zarejestrowanymi w Urzędzie jako osoby bezrobotne, a pracodawca nie wystąpił z kolejnym wnioskiem o organizację takich prac.

W 2018 r. Urząd kontynuował i finansował umowy o organizację prac interwencyjnych podpisane w 2017 r. dla pięciu osób niepełnosprawnych. Do próby kontrolnej przyjęto jedną umowę podpisaną w 2017 r., której finansowanie i zakończenie odbyło się w 2018 r.

Umowa nr 61/2017 o zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych została zawarta z przedsiębiorcą 22 sierpnia 2017 r. i na jej podstawie zatrudniona została osoba niepełnosprawna na stanowisku szwaczka. W umowie założono, że czas trwania i finansowania prac interwencyjnych obejmował będzie okres od 1 września 2017 r.

⁵⁵ Dotyczy zatrudnienia osób aktywizowanych po wygaśnięciu umów o pracę zawartych w ramach prac interwencyjnych.

⁵⁶ Dz.U. z 2020 r., poz.1320 ze zm.

do 31 maja 2018 r. Po okresie refundacji, ww. osoba pracowała u przedsiębiorcy do 31 maja 2019 r. Osoba ta pozostaje ciągle w zatrudnieniu, a pracodawca w 2018 r. wystąpił z kolejnym wnioskiem o organizację prac interwencyjnych, przy czym w ramach nowej umowy nie została zatrudniona osoba bezrobotna niepełnosprawna.

(akta kontroli: str. 733-755)

d) Dofinansowaniem robót publicznych w kontrolowanym okresie objęto 666 osób bezrobotnych, w tym 32 osoby niepełnosprawne. Wydatki na tę formę aktywizacji, finansowaną ze środków FP wyniosły łącznie 5417,8 tys. zł, z czego:

- 3073,7 tys. zł w 2018 r., w tym 87,6 tys. zł na aktywizację osób niepełnosprawnych. Udział w robotach publicznych w 2018 r. rozpoczęło 361 osób, w tym 16 niepełnosprawnych. Prace te ukończyły 242 osoby, w tym dziewięć osób niepełnosprawnych, a zatrudniono 117 osób, w tym pięć niepełnosprawnych. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 48,3%, a dla niepełnosprawnych 55,55%. Wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł 26,3 tys. zł, a dla niepełnosprawnych – 17,5 tys. zł,
- 1468,9 tys. zł w 2019 r., w tym 80,5 tys. zł dla osób niepełnosprawnych. W pracach uczestniczyło 208 osób, w tym 10 niepełnosprawnych, a ukończyły 163 osoby, w tym dziewięć niepełnosprawnych. W efekcie zatrudniono 53 osoby, w tym siedem niepełnosprawnych. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 32,5%, a dla niepełnosprawnych 77,8%. Wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł ogółem 27,7 tys. zł, a dla niepełnosprawnych – 11,50 tys. zł.
- 875,2 tys. zł w 2020 r., w tym 42,8 tys. zł dla osób niepełnosprawnych. W robotach publicznych uczestniczyło łącznie 97 osób, w tym sześć osób niepełnosprawnych, a ukończyło 77 osób, w tym pięć niepełnosprawnych. Po okresie refundacji pozostało w zatrudnieniu 61 osób, w tym pięć niepełnosprawnych. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 79,2%, a dla osób niepełnosprawnych 100%. Wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł natomiast 14,3 tys. zł, a dla osób niepełnosprawnych – 8,6 tys. zł.

(akta kontroli: str. 268-293; 756-757)

W okresie objętym kontrolą Urząd zawierał umowy na realizację robót publicznych z jednostkami miejskimi oraz z organizacjami pozarządowymi. Dobór osób do pracy wynikał z zapotrzebowania jednostek miejskich na określone zawody, tj.: sprzątaczkę, robotnik gospodarczy, pracownik biurowy, konserwator oraz pomoc nauczyciela. Stowarzyszenia często wykazywały chęć zatrudnienia opiekunów osób niepełnosprawnych, pracowników biurowych lub konserwatorów. Dobór organizatorów robót publicznych był zgodny z obowiązującymi przepisami. Organizator składał wnioski o zorganizowanie robót publicznych wraz z wymaganymi załącznikami. Po pozytywnej ocenie wniosków PUP podpisywał umowę cywilnoprawną z organizatorem, przy czym zgodnie z nią wszystkie osoby zatrudnione w ramach robót publicznych otrzymały umowę o pracę na czas określony. Kopie umów o pracę wraz ze zgłoszeniem do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych były dostarczone do Urzędu. Organizatorzy na bieżąco, po dokonanej wypłacie wynagrodzeń osobom zatrudnionym i opłaceniu należności na ubezpieczenie w ZUS oraz należności podatkowych w Urzędzie Skarbowym, występowali do PUP Bytom z wnioskami o refundację części kosztów poniesionych na wynagrodzenia. Złożone wnioski zawierały komplet wymaganych dokumentów zgodnie z zawartą umową.

Stwierdzono, że dofinansowanie zatrudnienia osoby, której dokumentację objęto badaniem, przyznano zgodnie z obowiązującymi przepisami. Organizator robót

publicznych na podstawie umowy nr 10/2019 z 30 maja 2019 r. zatrudnił 10 osób bezrobotnych w zawodzie robotnik – pracownik fizyczny, w tym jedną osobę niepełnosprawną, na okres od 10 czerwca do 9 listopada 2019 r. Po zakończeniu robót publicznych osoba niepełnosprawna otrzymała dalsze zatrudnienie, a z dniem 1 kwietnia 2020 r. osoba została zatrudniona przez Miejski Zarząd Dróg i Mostów.

(akta kontroli: str. 756-764)

e) W latach 2018-2020 dofinansowaniem w formie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej objęto łącznie 472 osoby bezrobotne lub poszukujące pracy, w tym pięć osób niepełnosprawnych (1,06%). Wydatki na tę formę aktywizacji wyniosły łącznie 11 556,2 tys. zł, z czego:

- 3922,3 tys. zł w 2018 r., w tym kwota 48,0 tys. zł dla osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie przyznano łącznie 172 osobom, w tym dwóm niepełnosprawnym. W ciągu tego roku 140 osobom upłynął też określony w umowie okres prowadzenia działalności gospodarczej, przy czym nie było wśród nich osób niepełnosprawnych. Spośród tych osób 137 nadal prowadziło działalność gospodarczą. Tym samym można stwierdzić, że w ich przypadku wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 97,8%, a wskaźnik efektywności kosztowej - 28,63, tys. zł.
- 4557,10 tys. zł w 2019 r., z czego 27,0 tys. zł dla osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie przyznano 173 osobom, w tym jednej niepełnosprawnej. W ciągu tego roku 178 osobom, w tym dwóm niepełnosprawnym, upłynął określony w umowie okres prowadzenia działalności gospodarczej. Spośród tych osób 168 osób, w tym dwie osoby niepełnosprawne, nadal prowadziły działalność gospodarczą. Tym samym można stwierdzić, że w ich przypadku wskaźnik efektywności zatrudnieniowej ogółem wyniósł 94,4%, a dla niepełnosprawnych 100%. Natomiast wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł ogółem 27,13 tys. zł, a dla osób niepełnosprawnych – 13,50 tys. zł.
- 3 076,80 tys. zł w 2020 r., z czego 47,3 tys. zł dla osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie przyznano 127 osobom, w tym dwóm niepełnosprawnym. W ciągu tego roku 192 osobom, w tym dwóm osobom niepełnosprawnym, na określony w umowie okres prowadzenia działalności gospodarczej. Spośród nich 188 osób, w tym dwie osoby niepełnosprawne, nadal prowadziły działalność gospodarczą. Tym samym można stwierdzić, że wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł – 97,91%, dla niepełnosprawnych 100%. Natomiast wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł 16,4 tys. zł, a dla niepełnosprawnych 23,7 tys. zł.

(akta kontroli: str. 268-293)

Urząd każdorazowo informował za pośrednictwem strony internetowej (bytom.praca.gov.pl) o naborze wniosków o przyznanie dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej, a wnioski o przyznanie dofinansowania możliwe były do pobrania z ww. strony lub bezpośrednio w Urzędzie. Ponadto, każda osoba składająca wniosek informowana była o przysługujących jej prawach i formach wsparcia jakimi mogła zostać objęta.

Środki o przyznanie dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej pochodziły z EFS, FP i PFRON. Nabory wniosków pięciu bezrobotnych / poszukujących pracy, były przeprowadzone z zachowaniem konkurencyjności oraz zgodnie z przyjętymi regulacjami wewnętrznymi, a każdy złożony wniosek podlegał ocenie formalnej i merytorycznej. Ocena formalna polegała na weryfikacji kompletności wniosków, ich błędów i braków formalnych⁵⁷, a ocena merytoryczna

⁵⁷ Niespełnienie wymogów formalnych uniemożliwiało przekazanie wniosków do kolejnego etapu rozpatrywania.

opierała się na analizie złożonego biznesplanu przedsięwzięcia i kalkulacji wydatków na uruchomienie działalności. Jednocześnie przy analizie wniosków brane były pod uwagę m.in. takie kryteria jak: orzeczenia o posiadanym stopniu niepełnosprawności i okresie, na jaki zostały wydane, posiadane kwalifikacje i doświadczenie zawodowe związane z profilem planowanej działalności, stopień przygotowania planowanej działalności gospodarczej, udział środków własnych w przedsięwzięciu, zapotrzebowanie rynku na określoną działalność gospodarczą, gwarancję wykorzystania środków zgodnie z przeznaczeniem, proponowaną formę zabezpieczenia gwarantującą zwrot wnioskowanych środków, prowadzoną wcześniej działalność i powody jej zaprzestania oraz okres pozostawiania wnioskodawcy w rejestrze osób bezrobotnych/poszukujących pracy. Wysokość przyznawanych środków ustalana była w ramach posiadanych przez Urząd limitów środków.

Każda z objętych badaniem osób realizowała i realizuje umowę o przyznanie dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej zgodnie z przepisami i warunkami w niej zawartymi. Według danych z CEIDG, wszystkie osoby objęte badaniem, na dzień 31 grudnia 2020 r. nadal prowadziły działalność gospodarczą.

(akta kontroli: str. 765-829)

3. Instrumenty rynku pracy skierowane do pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne

a) Dofinansowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, przyznanego na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 *ustawy o promocji zatrudnienia*, dotyczyło stanowisk dla łącznie 134 osób bezrobotnych lub poszukujących pracy, w tym trzech niepełnosprawnych (2,24%). Wydatki na ten cel wyniosły łącznie 3 254,4 tys. zł, z czego 68,5 tys. zł dla osób niepełnosprawnych. I tak:

- 1299,6 tys. zł w 2018 r. z FP, w tym 43,5 tys. zł dla osób niepełnosprawnych. Tego typu pomoc przyznano przedsiębiorcom na wyposażenie lub doposażenie 56 stanowisk pracy, w tym dla dwóch osób niepełnosprawnych. Tę formę aktywizacji zakończyły w 2018 r. 24 osoby, w tym jedna niepełnosprawna. W efekcie tych działań, zatrudnienie utrzymało 18 osób. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 75,0% (dla niepełnosprawnych 0%), a wskaźnik efektywności kosztowej - 72,2 tys. zł.
- 1201,0 tys. zł w 2019 r. z FP. Tego typu pomoc przyznano przedsiębiorcom na wyposażenie lub doposażenie 47 stanowisk pracy, przy czym nie dofinansowano stanowisk dla osób niepełnosprawnych. Tę formę aktywizacji w 2019 r. zakończyło 31 osób, w tym jedna osoba niepełnosprawna. Zatrudnienie na dalszy okres utrzymało 28 osób. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 90,3% (dla niepełnosprawnych 0%), a wskaźnik efektywności kosztowej 42,9 tys. zł.
- 753,8 tys. zł w 2020 r. z FP, w tym kwota 25,0 tys. zł dla osób niepełnosprawnych. Tego typu pomoc przyznano przedsiębiorcom na wyposażenie lub doposażenie 31 stanowisk pracy, w tym dla jednej osoby niepełnosprawnej. Tę formę aktywizacji zakończyło w 2020 roku, 50 osób, w tym jedna niepełnosprawna. Zatrudnienie na dalszy okres utrzymało 44 osoby, w tym jedna niepełnosprawna. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 88,0% (dla niepełnosprawnych: 100%), a wskaźnik efektywności kosztowej 17,1 tys. zł (25,0 tys. zł dla niepełnosprawnych).

(akta kontroli: str. 268-293; 830-832)

Urząd co roku prowadził nabory na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy w trybie otwartym. Wnioski przyjmowane były w sposób ciągły, aż do momentu, gdy łączna wartość dofinansowania, o jaką starali się wnioskodawcy przekroczyła

dostępna pulę środków. Pracodawcy zainteresowani utworzeniem stanowiska pracy składali wnioski wraz z wymaganymi załącznikami. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku podpisywana była umowa cywilnoprawna. Pracodawca po dokonaniu zakupów, zatrudnieniu osoby bezrobotnej oraz podpisaniu protokołu otrzymywał środki finansowe.

W wyniku badania dokumentacji dotyczącej dofinansowania kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla trzech pracodawców, którym w okresie objętym kontrolą zrefundowano koszty wyposażenia stanowiska pracy dla trzech osób niepełnosprawnych, stwierdzono, że dofinansowanie przyznano na elementy wyposażenia stanowiska pracy, zgodnie z *Regulaminem refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska prac.* W 2018 r. zostały zawarte dwie umowy o dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy, w ramach których zostały zatrudnione osoby niepełnosprawne. W 2019 r. PUP Bytom nie zawarł umowy o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych osób bezrobotnych w ramach, których kierowane byłyby osoby niepełnosprawne, natomiast w 2020 r. zawarł jedną taką umowę.

Dwie umowy z 2018 r. były finansowane w ramach projektu pn. *Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu (III)*, współfinansowanego z EFS Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020, a umowa z 2020 r. ze środków FP.

1. W dniu 14 czerwca 2018 r. zawarto z pierwszym przedsiębiorcą umowę nr RPO/8/2018, która zakładała zatrudnienie jednej osoby bezrobotnej niepełnosprawnej na okres od 2 lipca 2018 r. do 1 lipca 2020 r. na stanowisku spawacz-monter. Zatrudniona osoba na tym stanowisku osoba pracowała u przedsiębiorcy od 2 lipca 2018 r. do 31 lipca 2019 r. Po jej odejściu, stanowisko to było dwukrotnie uzupełniane osobami zarejestrowanymi jako osoby bezrobotne. Pracodawca ostatecznie dokonał zwrotu refundacji proporcjonalnie do okresu nieutrzymania stanowiska pracy.
2. W dniu 30 listopada 2018 r. zawarto z kolejnym przedsiębiorcą umowę nr RPO/27/2018, która zakładała zatrudnienie jednej osoby bezrobotnej niepełnosprawnej na okres od 19 grudnia 2018 r. do 18 grudnia 2020 r. na stanowisku monter instalacji urządzeń sanitarnych. Do pracy została przyjęta osoba bezrobotna niepełnosprawna, która pracuje do nadal. Pracodawca wywiązał się z postanowień umowy.
3. W dniu 15 października 2020 r. PUP zawarł umowę nr 3/2020, która zakładała zatrudnienie bezrobotnej osoby niepełnosprawnej na okres od 26 października 2020 r. do 25 listopada 2022 r. na stanowisku sprzedawca. Skierowana na to miejsce bezrobotna osoba niepełnosprawna zatrudniona jest nadal, a pracodawca wywiązuje się postanowień umowy.

Złożone w okresie objętym kontrolą do PUP wnioski o doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy, nie zostały rozpatrzone negatywnie z uwagi na brak wystarczających środków finansowych, lecz z powodu braków formalnych w dokumentacji.

Według posiadanych przez Urząd informacji, w latach 2018-2020 Państwowa Inspekcja Pracy nie przeprowadziła kontroli w zakresie prawidłowości wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych u pracodawców, którym przyznano wsparcie.

(akta kontroli: str. 830-854)

b) W okresie objętym kontrolą nie realizowano innych niż wyżej wymienione (pkt 2 i 3) form wsparcia skierowanych do pracodawców.

4. Efekty aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i przestrzeganie zasad równego traktowania

a) W okresie objętym kontrolą Urząd osiągał w ramach podstawowych form aktywizacji następujące wskaźniki efektywności zatrudnieniowej⁵⁸ i kosztowej⁵⁹:

- staże: liczba osób, które zakończyły udział w tej formie aktywizacji w latach: 2018, 2019 i 2020 wynosiła odpowiednio: 734, 365 i 184, w tym: 36, 12 i pięć osób niepełnosprawnych. Liczba osób zatrudnionych wynosiła: 444, 179 i 113, w tym 20, cztery i jedna niepełnosprawna.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej ogółem wynosił odpowiednio: 60,5%, 49,0% i 61,4%, a dla osób niepełnosprawnych był niższy i wynosił: 55,5%, 33,3% i 20,0%. Wskaźnik efektywności kosztowej wynosił odpowiednio: 11,5 tys. zł, 18,9 tys. zł i 11,5 tys. zł, a dla niepełnosprawnych: 11,2 tys. zł, 24,9 tys. zł i 35,7 tys. zł;

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej: liczba osób kończących udział wynosiła odpowiednio: 140, 178 i 192, w tym odpowiednio: zero, dwie i dwie osoby niepełnosprawne. Liczba osób zatrudnionych wynosiła odpowiednio: 137, 168 i 188, w tym odpowiednio: zero, dwie i dwie osoby niepełnosprawne.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wynosił odpowiednio: 97,8%, 94,4% i 97,9%, a dla osób niepełnosprawnych w 2018 r. zero, a w latach 2019 i 2020 - 100%. Wskaźnik efektywności kosztowej wynosił odpowiednio: 28,63 tys. zł, 27,13 tys. zł i 16,37 tys. zł,

- szkolenia: liczba osób które ukończyły szkolenia wynosiła odpowiednio: 312, 204 i 125, w tym: 14, jedna i jedna osoba niepełnosprawna. Liczba osób zatrudnionych wyniosła: 80, 162 i 99, w tym: cztery, jedna i jedna osoba niepełnosprawna.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł odpowiednio: 25,6%, 79,4% i 79,2%, a dla osób niepełnosprawnych: 28,6%, 100,0% i 100,0%. Wskaźnik efektywności kosztowej wynosił odpowiednio: 13,9 tys. zł, 3,3 tys. zł i 2,3 tys. zł, a dla niepełnosprawnych: 12,2 tys. zł, 3,6 tys. zł i 9,11 tys. zł;

- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy: liczba osób, które skorzystały z tej formy aktywizacji wynosiła odpowiednio: 24, 31 i 50, w tym po jednej niepełnosprawnej w każdym roku. Liczba osób zatrudnionych wynosiła: 18, 28 i 44, w jedna osoba niepełnosprawna w 2020 r..

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł odpowiednio: 75,0%, 90,3% i 88,0%, a dla osób niepełnosprawnych: 0%, 0% i 100%. Wskaźnik efektywności kosztowej wyniósł: 72,2 tys. zł, 42,9 tys. zł i 17,1 tys. zł, a dla niepełnosprawnych: 25,0 tys. zł w roku 2020,

- prace interwencyjne: liczba osób, które w pełnym zakresie skorzystały z tej formy aktywizacji wynosiła odpowiednio: 100, 37 i 64, w tym: pięć osób niepełnosprawnych w 2018 r. Liczba osób zatrudnionych wynosiła: 85, 36 i 51, w tym cztery osoby niepełnosprawne w 2018 r.

⁵⁸ Wskaźnik ustalany, jako udział procentowy liczby osób bezrobotnych, które w danym roku, w trakcie lub po zakończeniu udziału w podstawowych formach aktywizacji zawodowej zostały wykazane, jako zatrudnione (tj. w okresie 3 miesięcy były zatrudnione przez co najmniej 30 dni), do liczby osób, które w roku zakończyły udział w podstawowych formach aktywizacji.

⁵⁹ Stosunek kwoty wydatków FP poniesionych przez samorządy powiatowe na finansowanie podstawowych form aktywizacji zawodowej do liczby osób, które w trakcie lub po zakończeniu udziału w podstawowych formach aktywizacji zawodowej zostały wykazane, jako zatrudnione (przez co najmniej 30 dni w okresie 3 miesięcy, od dnia zakończenia udziału w określonej formie aktywizacji) w wyniku podzielenia kwoty poniesionych wydatków (kasowo) na daną formę aktywizacji w danym roku, przez liczbę osób bezrobotnych (koszt aktywizacji jednej osoby).

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wynosił: 85,0%, 97,3% i 79,7%, a dla osób niepełnosprawnych 80% w 2018 r.. Wskaźnik efektywności kosztowej ogółem wyniósł odpowiednio: 4,6 tys. zł, 7,7 tys. zł i 4,3 tys. zł, a dla osób niepełnosprawnych - 4,55 tys. zł w 2018 r.;

- roboty publiczne: liczba osób, które w pełnym zakresie skorzystały z tej formy aktywizacji wynosiła odpowiednio: 242, 163 i 77, w tym: dziewięć, dziewięć i pięć niepełnosprawnych. Liczba osób zatrudnionych wynosiła odpowiednio: 117, 53 i 61, w tym: pięć, siedem i pięć niepełnosprawnych.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł: 48,3%, 32,5% i 79,2%, a dla osób niepełnosprawnych: 55,5%, 77,8% i 100,0%. Wskaźnik efektywności kosztowej wynosił odpowiednio: 26,3 tys. zł, 27,72 tys. zł i 14,35 tys. zł, a dla osób niepełnosprawnych: 17,5 tys. zł, 11,5 tys. zł, 8,6 tys. zł.

Największą efektywność zatrudnieniową w ramach aktywizacji osób niepełnosprawnych uzyskano w przypadku: przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundacji kosztów utworzenia stanowiska pracy, prac interwencyjnych. Najniższą efektywność zatrudnieniową uzyskano w przypadku szkoleń i robót publicznych.

Najbardziej korzystny wskaźnik efektywności kosztowej w ramach aktywizacji osób niepełnosprawnych uzyskano w przypadku: szkoleń przeprowadzonych w 2019 r. (3,6 tys. zł), a najmniej korzystne wskaźniki uzyskano w przypadku refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy i środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Dla podstawowych form aktywizacji Urząd osiągnął następujące średnie wskaźniki efektywności zatrudnieniowej:

- w 2018 r.: 56,8%, tj. poniżej wskaźnika krajowego, który wynosił 85,0%, a dla osób niepełnosprawnych wskaźnik ten wynosił: 50,8%;
- w 2019 r.: 64,0%, tj. poniżej wskaźnika krajowego, który wynosił 85,5%, a dla niepełnosprawnych wskaźnik ten wynosił: 56,0%;
- w 2020 r.⁶⁰: 80,3%, a dla niepełnosprawnych ww. wskaźnik wynosił: 71,43%.

Średnie wskaźniki efektywności kosztowej wynosiły:

- w 2018 r.: 16,9 tys. zł i był mniej korzystny niż wskaźnik krajowy (10,3 tys. zł). Dla osób niepełnosprawnych wskaźnik ten wyniósł 14,3 tys. zł;
- w 2019 r.: 18,3 tys. zł i był mniej korzystny niż wskaźnik krajowy (10,2 tys. zł). Dla niepełnosprawnych wskaźnik ten wyniósł 15,04 tys. zł;
- w 2020 r.⁶¹: 11,6 tys. zł, a dla niepełnosprawnych 15,99 tys. zł.

(akta kontroli: str. 268-293)

b) W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono prowadzenia przez Urząd działań mogących wskazywać na dyskryminację osób niepełnosprawnych, przy czym Urząd nie prowadził analiz w zakresie średniego czasu oczekiwania na podjęcie pracy przez osoby niepełnosprawne, gdyż system Syriusz nie pozwalał na wygenerowanie zbiorczego zestawienia tego typu danych.

(akta kontroli: str. 885)

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych po raz kolejny w PUP w latach 2018, 2019 i 2020 wynosiła odpowiednio: 6111, 5927 i 5410, co stanowiło: 89,2%, 87,7% i 90,1% łącznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Liczba osób długotrwale

⁶⁰ Do dnia zakończenia niniejszej kontroli nie został opublikowany średni wskaźnik ogólnopolski efektywności zatrudnieniowej.

⁶¹ Do dnia zakończenia niniejszej kontroli nie został opublikowany średni wskaźnik ogólnopolski efektywności kosztowej.

bezrobotnych wynosiła: 2442, 1910, 2321, co stanowiło: 55,4%, 50,5% i 50,5% liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji PUP z innych powodów niż podjęcie pracy lub nauki⁶² wynosiła odpowiednio: 92, 84 i 57, co stanowiło: 13,9%, 18,8% i 11,9% liczby wyrejestrowanych⁶³.

Liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych zarejestrowanych po raz kolejny wynosiła odpowiednio: 272, 256 i 231 osób, a ich udział był wyższy, niż w przypadku innych bezrobotnych i wynosił: 92,8%, 92,7% i 90,9% łącznej liczby zarejestrowanych niepełnosprawnych.

Liczba osób niepełnosprawnych długotrwale bezrobotnych wynosiła: 203, 175 i 165, a ich udział był wyższy, niż w przypadku innych osób bezrobotnych i wynosił: 69,3%, 63,4% i 65% liczby zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych.

Liczba osób poprzednio pracujących wynosiła odpowiednio: 264, 250 i 233.

Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych wyrejestrowanych z ewidencji osób niepełnosprawnych z innych powodów niż podjęcie pracy lub nauki wynosiła odpowiednio: 87, 84 i 57, co stanowiło: 14,9%, 15,5% i 10,8% liczby wyrejestrowanych⁶⁴.

(akta kontroli: str. 268-293)

Podstawowymi formami aktywizacji zawodowej⁶⁵ objęto łącznie 3874 osoby, z których 123 osoby, tj. 3,18% stanowili niepełnosprawni. Osoby niepełnosprawne w ramach aktywizacji zawodowej najczęściej korzystały ze staży (61 osób), robót publicznych (32 osoby), szkoleń (16 osób) i prac interwencyjnych (6 osób), a w najmniejszym zakresie z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (5 osób) i refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (3 osoby). Pozostałe osoby bezrobotne i poszukujące pracy korzystały głównie ze staży (1680 osób), robót publicznych (666 osób), szkoleń (654 osoby) i jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (472 osoby).

W latach 2018, 2019 i 2020 w podstawowych formach aktywizacji uczestniczyło odpowiednio:

- 1974, 1214 i 686 osób, co stanowiło odpowiednio: 44,8%, 32,1% i 14,9 % liczby zarejestrowanych bezrobotnych⁶⁶;
- 80, 26 i 17 niepełnosprawnych, co stanowiło odpowiednio: 27,3%, 9,4% i 6,7% zarejestrowanych niepełnosprawnych osób bezrobotnych⁶⁷.

Udział procentowy aktywizowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych był niższy, niż odsetek osób aktywizowanych ogółem.

(akta kontroli: str. 866-868)

Wyjaśniając przyczyny proporcjonalnie mniejszej liczby osób niepełnosprawnych uczestniczących w aktywizacji zawodowej Dyrektor wyjaśnił, że: *w przypadku np. szkoleń indywidualnych PUP nie miał wpływu na ilość złożonych wniosków przez osoby bezrobotne i nie miał również wpływu na ilość ofert pracy składanych przez pracodawców na staż, prace interwencyjne czy też roboty publiczne. Ponadto pracodawca wskazuje w złożonych wnioskach wymagania i kwalifikacje dla*

⁶² W tym m.in.: odmowa przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy, osiągnięcie wieku emerytalnego, nabycie praw emerytalnych lub rentowych - wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

⁶³ Odpowiednio 623, 446 i 476 osób - wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

⁶⁴ Odpowiednio: 582, 541 i 527 osób.

⁶⁵ Do podstawowych form aktywizacji należą: szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

⁶⁶ Według stanu na 31 grudnia danego roku ich liczba wynosiła odpowiednio: 4406, 3780 i 4591 osób.

⁶⁷ Według stanu na 31 grudnia danego roku ich liczba wynosiła odpowiednio: 293, 276 i 254 osób.

przyszłych kandydatów do pracy. Często zdarza się, że osoby niepełnosprawne z uwagi na stan zdrowia nie spełniają wymogów stawianych przez pracodawcę. Osoby niepełnosprawne rzadko również podejmują inicjatywę podjęcia działalności gospodarczej na własny rachunek, z obawy na konkurencję występującą na rynku pracy.

(akta kontroli: str. 882)

W stażach w latach 2018, 2019 i 2020 uczestniczyły odpowiednio:

- 949, 503, 228 osób, co stanowiło: 21,5%, 13,3% i 5,0% liczby zarejestrowanych bezrobotnych⁶⁸;
- 40, 14, 7 niepełnosprawnych, co stanowiło odpowiednio: 13,6%, 5,1% i 2,8% zarejestrowanych osób niepełnosprawnych bezrobotnych⁶⁹.

W szkoleniach w ww. okresie uczestniczyły odpowiednio:

- 325, 204, 125 osób, co stanowiło odpowiednio: 7,4%, 5,4% i 2,7% liczby zarejestrowanych bezrobotnych;
- 14, 1, 1 niepełnosprawnych, co stanowiło odpowiednio: 4,8%, 0,4% i 0,4% zarejestrowanych osób niepełnosprawnych bezrobotnych.

(akta kontroli: str. 866-868)

Wyjaśniając przyczyny kierowania na szkolenia i staże mniejszej liczby osób niepełnosprawnych, Dyrektor wyjaśnił, że *formy aktywizacji zawodowej wynikające z Indywidualnego Planu Działania osób niepełnosprawnych oraz trudna sytuacja na rynku pracy wynikająca z pandemii miały wpływ na zmniejszającą się liczbę oraz procentowy udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób uczestniczących w różnych formach aktywizacji. Pracodawcy po ogłoszeniu stanu pandemii ograniczyli znacząco swój udział w tworzeniu nowych miejsc pracy, co wynikało oczywiście z ich obaw o dalszą sytuację na rynku pracy. Wobec powyższego zmniejszenie udziału osób niepełnosprawnych w aktywizacji nie wynikało z ograniczenia dostępu osób niepełnosprawnych do usług oferowanych przez PUP. Urząd posiadał wystarczającą wysokość środków finansowych na aktywizację tej grupy osób, brak aktywizacji wynikał z braku chęci podjęcia stażu (forma wsparcia nie była wpisana wówczas w Indywidualnym Planie Działania) lub szkolenia przez osobę niepełnosprawną. W przypadku stażu pracodawca określał kwalifikacje i umiejętności do spełnienia przez osobę niepełnosprawną i często te wymagania powodowały, że osoba nie była przyjmowana na staż. Ponadto, ustawa tzw. Tarcza antykryzysowa nie wprowadzała szczególnych rozwiązań, czy też zwiększonej pomocy finansowej dla pracodawców zatrudniających lub planujących zatrudnić osoby bezrobotne niepełnosprawne.*

(akta kontroli: str. 882-883)

Na podstawie badania dokumentacji 30 osób niepełnosprawnych wybranych do szczegółowego badania oraz ankiet skierowanych do tych osób, nie stwierdzono, żeby uczestnictwo w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu było przez te osoby traktowane jako substytut świadczeń pomocy społecznej.

(akta kontroli: str. 302-440)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania PUP na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz trwałości ich zatrudnienia.

⁶⁸ Tj. odpowiednio: 3110, 2567 i 3757 osób.

⁶⁹ Tj. odpowiednio: 195, 276 i 184 osób.

IV. Wniosek

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, wnosi o:

Wniosek

Opracowanie programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, a następnie podjęcie działań na rzecz włączenia go do powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, 28 lipca 2021 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Przemysław Witek
Główny specjalista kontroli
państwowej**

.....